

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Sokolstvo in vera

Sokolstvo je z idejne strani tolmačil (dne 30. marca 1938) na predavanju v Ljubljani brat Jože Rus. Predavatelj je podal, kakor poroča »Jutro« (3. aprila), »razliko med verskim in razumskim svetovnim nazorom. Po prvem (verskem) je izhodišče Bog, drugi pa ne prihaja do tega zaključka; zato vodi prvi v popolno zavisnost, drugi pa nujno v svobodo. Pri prvem tudi ni svobodnega razvoja poedinca, dočim je pri drugem poedinec izvor razvoja. Poedinec se giblje pri prvem nazoru v občestvu, ki izključuje vsako drugo opredelitev, dočim je pri drugem človek po naravni nujnosti prvenstveno član skupnosti naroda.« Svetovno naziranje brata Rusa, ki je po »Jutru« tolmačil svetovno naziranje sokolstva, za kar je žel odobravanje, torej ne izhaja iz Boga. Kakšno je tedaj? Proti in brezbožno. Sam božji Zveličar je rekel: »Kdor ni z menoj, je proti meni.« Ker je protibožno, je tudi protikatoliško in brezversko. Ni torej nič drugega, kot staro, plehko lažisvobodomiselstvo meščanske liberalne inteligence. Laži-svobodomiselno, naprednjaško razumništvo je vedno smatralo vdanost Bogu, veri in cerkvi kot suženjsko odvisnost, čemur je tudi pritril brat Rus. Še nekaj je ta gospod povzel iz stare liberalne ropotarnice: pojmovanje nacionalnosti, ki ga proglašajo kot nujno združeno z nazorom svobodomiselstva, dočim je baje protivno onemu, ki ga propoveduje krščanstvo. Krščanski svetovni nazor je torej po tolmačenju brata Rusa suženjski in anacionalen (ne- in protinacionalen).

Drugi dan po tem predavanju je objavil »Sokol«, vestnik sokolskih žup Ljubljane, Maribor in Novo mesto (št. 4 od 1. aprila), članek pod naslovom »Moralna moč sokolstva«. V njem zametuje versko načelo, češ, da mora morala (nравstvenost) sloveti zgolj na »znanosti in narodu«. Verska morala zaslužuje poedinca in narod. Zato »verske družbe nimajo pogojev, da bi bile moralno-vzgojne združbe. Znanost in narodnost sta postali zaščitnici in braniteljici morale ter sta prevzeli moralne naloge, ki jih verske združbe ne vrše in niso sposobne izvršiti.« S temi besedami spričuje sokolsko glasilo svoje laži-svobodomiselno in prosvetlensko stališče, da je znanost nasprotna veri. To stališče je krivo in med pravimi izobraženci že davno opuščeno. Veri, ki vsebuje od Boga razodete resnice, ne nasprotuje nobeden resničen in dokazan nauk znanosti, marveč samo laž, zmota in zablada. Svoja izvajanja »Sokol« tako-le zaključuje: »Ne moremo umeti moralne moči sokolstva, če ne razumemo njegovega izvora iz brezverskega svetovnega nazora,

Zaostritev diktature v Romuniji

15. aprila je bil v Bukarešti izdan kraljevi ukaz, ki tvori dodatek k zakonu za zaščito države in družabnega reda. Ukaz vsebuje določbe, ki zasledujejo cilj: zaustaviti vsako gibanje razpuščenih političnih strank, predvsem pa politično udejstvovanje železne garde. Za bodoče je onemogočena vsaka politična organizacija. Zelo hude kazni so določene za propagando proti sedanji obliki države, proti zasebni last-

nini, proti plačevanju davkov in razrednemu boju. Po tem novem zakonu ima notranji minister oblast, da ustavi takoj vse liste, kateri bi se količkaj vdinjali razpuščenim strankam. Kraljevi ukaz zahteva brezpogojno depolitizacijo državnih nastavlencev in dijaštva. V vsej Romuniji so strogo prepovedani vsi znaki bivših političnih organizacij in raznih protivojaških združenj.

Mažarski protijudovski zakon

Daranyjeva vlada na Mažarskem je pripravila protijudovski zakon, v katerem je trditev, da se je med Mažari število judov od leta 1848 do danes popetorilo. Ta izredni porast je v zadnjih letih preplaval celotno gospodarsko življenje in je izročil vsa vodilna mesta judom. Sedanja vlada smatra kot svojo neodložljivo dolžnost, da reši temeljito judovsko vprašanje ter vzpostavi ravnovesje, da bo zopet omogočen krščanski mladini in predvsem pa mažarskim kmečkim sinovom socialni dvig. V mažarskem protijudovskem zakonu je podana natančna statistika v odstotkih, ki nam kaže sedanje udejstvovanje judov-

stva na posameznih gospodarskih in kulturnih poljih. Skratka, ugotovitev pravi, da je bilo dosedaj pri zakonodaji udeleženi 4.6% judov, v javnih službah 1.7%, v advokatskem poklicu 49.2%, pri javnem pouku 6.2%, zasebnih zdravnikov je bilo 54.5% judov, pri znanosti 24.7%, pri časopisju 35.3%, pevcev je bilo 27.1% judov, godbenikov 28.9%, gledaliških igralcev 24.1%, zasebnih inženjerjev 30.4%, zasebnih kemikov 45.1%, pri trgovini in kreditu 45% in pri prometu 7.3%. Iz teh podatkov je razvidno, da so judje na Mažarskem zelo razširjeni in bodo najbrž Mažarom delali še velike preglavice.

Vsebina sporazuma med Anglijo in Italijo

Med Italijo in Anglijo je bil 19. aprila podpisan v Rimu sporazum, ki ponavlja v začetku besedilo tako zvanega gosposkega sporazuma iz januarja 1937, s katerim sta si obe državi priznali, da imata na Sredozemskem morju vzajemne koristi.

Pravi in bistveni del nove pogodbe vsebuje naslednje štiri točke:

1. Italija prizna angleško oblast nad trdnjavo Adenom ob Rdečem morju.
2. Pogodba določa, da Anglija prizna ita-

lijansko cesarstvo v Abesiniji. — 3. Italija se zavezuje, da bo znatno zmanjšala svoje vojaške oddelke v Libiji (v Afriki), kar je do sedaj predstavljalo neljub pritisk proti egiptski meji. — 4. Glede Španije se Anglija in Italija zavezujeta, da bosta spoštovali sedanje stanje v zahodnem delu Sredozemskega morja. Italija zagotavlja Angliji, da ne goji nikakih zahtev po kateremkoli delu španskega ozemlja.

Značilno za Čehoslovaško

K' obletnici vzpostavitve španske republike je naslovil predsednik Čehoslovaške dr. Beneš na rdečega prezidenta v Barceloni sledečo brzojavno častitko:

»Na obletnico republike izrekam najbolj odkrite želje za blagor Vaše ekscelence in Španije. Edvard Beneš.«

Enako častitko je poslal dr. Beneš pred

nedavnim sovjetom v Moskvo, ko so slavili 20 letnico boljševiške revolucije. Vsekakor je značilno za Čehoslovaško, da pošilja v času, ko bje tako hude notranje-upravne boje, njen predsednik častitke rdečkarjem, katerim so radi njihovega razdiralnega delovanja obrnile že vse druge kulturne evropske države hrbet!

husitstva in Tyrševe protiverske, zgolj razumske in proticerkvene morale.« Besede brata Rusa in sokolskega vestnika so jasne. »Sokol« zametuje v svojem uradnem glasilu vero, Boga, krščanstvo in sploh versko moralo ter izpoveduje Tyršev zgolj razumski, protibožni svetovni nazor in njegovo protiversko in proticerkveno

moralo. To moramo tem bolj obžalovati in obsojati, ker je Sokol privilegirana organizacija, ki hoče s pomočjo bogate državne podpore te kvarne nazore in to za narod pogubno moralo širiti med slovenskim ljudstvom. Naša dolžnost in naša pravica je, da slovensko mladino vzgojimo v krščanskem duhu in v krščanski morali!

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Uporaba štirimilijardnega notranjega posojila. Ministrski svet je sklenil 14. aprila uredbo, po kateri se bo razdelilo štirimilijardno notranje posojilo po 6% takole: 1500 milijonov je določenih za nove železniške zveze, 500 milijonov za nove ceste in 1500 milijonov za državno obrambo. Za obresti in odplačevanje posojila je zastavljen čisti dohodek uprave državnih monopolov.

*

V DRUGIH DRŽAVAH

Iz Velike Nemčije. Po zmagoslavju ljudskemu glasovanju glede priključitve Avstrije Nemčiji sta zavlada za velikonočne praznike v Veliki Nemčiji počitek in odmor. Hitlerjev poverjenik v Avstriji, Birkel, je odredil tako zvani »velikonočni mir«, ki bo trajal do 25. aprila. Do tega dne mora prenehati sleherni strankarsko delovanje. Prepovedane so vse osebne spremembe v državni in samoupravni službi ter pri raznih državnih podjetjih. V tem političnem zatišju se vršijo priprave za Hitlerjev obisk v Italiji, ki bo v prvih dneh maja. Njegovo spremstvo bo obsegalo 60 oseb in med temi mnogo visokih častnikov. Bivanje Hitlerja v Italiji je določeno na sedem dni. Nemški zunanji minister Ribbentrop bo odpotoval v kratkem v jugovzhodne evropske države in bo obiskal prestolna mesta. Istočasno bo ministrski predsednik, feldmaršal Göring, posetil Varšavo. — Od »velikonočnega mira« pa je izvzeta proslava Hitlerjevega 50. rojstnega dne, ki bo 20. aprila.

Stremljenje čehoslovaške vlade po pobotanju s sudetskimi Nemci. Čehoslovaška vlada je podaljšala prepoved shodov preko 1. maja. Prvič od obstoja čehoslovaške republike ne bo 1. maja v državi nobenih manifestacij in slovesnosti. Prepoved zborovanj je podaljšana radi tega, da bi shodi ne poostriili že itak nevarnega nesoglasja med Čehi in opozicijo. Čehoslovaška vlada si prizadeva v zadnjem času na vso moč, da bi dosegla sporazum z Nemci. Predsednik dr. Beneš se je odločil, da bo začel pogajanja istočasno z Nemci v Nemčiji in svojimi henleinovci ali sudetskimi Nemci. Z Berlinom bi dr. Beneš rad dosegel pogodbo nevmešavanja rajhovske Nemčije v čehoslovaške razmere. S henleinovci pa se že vršijo razgovori o pogojih za uresničenje avtonomije sudetskih Nemcev. Javna tajnost je tudi, da bo storila angleška vlada vse, da podpre Čehoslovaško pri zgoraj omenjenih pogajanjih.

Slovaška ljudska stranka odločno na avtonomističnem stališču. Zgoraj poročamo, da misli čehoslovaška vlada resno s podelitvijo popolne avtonomije sudetkim Nemcem. V odločilnih trenutkih, ko gre Nemcem za upravno samostojnost v okviru čehoslovaške republike, tudi Slovaška ljudska stranka pod predsedstvom g. Hlinke ne drži rok križem. Pred prazniki so se zbrali senatorji in poslanci Slovaške ljudske stranke v Ružomberku. Na sestanku so se odločno izrekli za dosedanje politiko Slovaške ljudske stranke, katere prva in glavna zahteva je avtonomija. Brez avtonomije ni bodočnosti za slovaški narod.

Zato bo Slovaška ljudska stranka vztrajala pri dosedanjih zahtevah in sodelovala v boju za avtonomijo z vsemi drugimi skupinami v Čehoslovaški, ki so pred kratkim ustanovile tako zvani avtonomistični blok. Slovaki poudarjajo, da je zdaj tisti čas, ko bodo sprejeti odločilni sklepi glede bodoče notranje ureditve čehoslovaške države. Če namerava vlada urejati narodnostni položaj Nemcev na avtonomistični podlagi, imajo do avtonomije vsaj toliko pravice kot Nemci tudi Slovaki. Na zborovanju slovaških političnih voditeljev so sklenili, da bodo izdali v tem smislu razglas slovaškemu narodu. Sprejeli so tudi ostro resolucijo proti političnemu pritisku, ki ga vlada zadnje čase izvaja na Slovaškem, kjer si hoče zagotoviti ugoden izid občinskih volitev s tem, da onemogoča slovaški opoziciji vsa politična zborovanja in agitacijo.

Načrti nove francoske vlade. Nova Daladierjeva vlada, katero so krstili za »vlado narodne obrambe«, se je predstavila parlamentu 12. aprila dopoldne. Predsednik vlade je podal kratko izjavo, v kateri je poudaril dejstvo, da izginjajo razne države, imperiji ali svetovna vladarstva pa se ustanovljajo. Radi tega mora Francija zaščititi svoje meje doma in v kolonijah. Narodna obramba zahteva predvsem zdrav denarni trg ali valuto. Zdravo gospodarstvo tirja mirne socialne razmere in nova vlada bo storila vse, da to delavstvu tudi dokaže z mirno ureditvijo socialnih sporov. Vsi Francozi morajo danes nastopati enotno. Kratka izjava nove vlade je bila dana na glasovanje kot zaupnica. Pri glasovanju je izrekla zbornica zaupnico s 576 glasovi proti 5. — Vsi znaki kažejo, da bo nova vlada sledila Angliji, kar se tiče sporazuma z Italijo. Prvi korak, katerega bo napravila za izboljšanje razmer z Italijani, bo imenovanje novega poslanika v Rimu. S tem bo Francija priznala zasedbo Abesinije in italijanski imperij. Francoska vlada bo podprla tudi Angleže v tem, da bo nastopila v Ženevi pri Društvu narodov za to, da bo dala Zveza narodov svojim članicam prosto roko glede priznanja italijanskega svetovnega vladarstva. — Daladierjeva vlada pa je zadelala kljub največjemu uspehu v zbornici na nevarnost splošne stavke. Stavka v kovinski industriji je zajela v pariških okrajih 12. aprila 280.000 delavcev. Število od stavk prizadetih tovarn je presešlo omenjenega dne številko sto. Nevarnost splošne stavke v Franciji je bila ob nastopu nove vlade zelo velika in bo imela vlada z njo velike težave.

Francoski senat soglasno za novo vlado. Vlade ljudske fronte so zginjale s pozorišča, ker njihovih sklepov ni hotel sprejeti desničarsko usmerjeni senat. Sedanja radikalna Daladierjeva vlada se je predstavila po sijajno zmagovitem uspehu v zbornici tudi v senatu, ki je vrgel zadnjo Blumovo vlado. Za izredna pooblastila novi vladi za organizacijo narodne obrambe, za dvig gospodarstva in sploh za vse, kar se zdi potrebno v teku šestih mesecev, so glasovali vsi senatorji razen enega, ki se je vzdržal glasovanja. Pred glasovanjem je o zakonu za pooblastila poročal senator Gardey, ki je dejal, da temelji vladni zakon-

ski načrt na javnem zaupanju in da ga navdihujejo demokratična načela, dočim je Blumov predlog temeljil na sili ter uvažal v francosko gospodarstvo inflacijo (preplavo s papirnatiimi bankovci). Pred glasovanjem je govoril še predsednik Daladier sam, ki je dejal, da prosi senat, naj mu izkaže tisto zaupanje, kakršno mu je že izrekla poslanska zbornica. Senatorji naj se zavedajo, da od njihovega glasovanja zavisi blagor Francije in blagor Evrope. Presenetljiv izid glasovanja v senatu kaže, da vidijo vsi dobro misleči Francozi v novi vladi jamstvo za lepšo bodočnost v francoski notranji in zunanji politiki. S tem, da sta poslanska zbornica in senat soglasno dala vladi izredna pooblastila, ji je obstanek zagotovljen vsaj do meseca avgusta.

Razdor v francoski socialistično-republikanski uniji. Socialistično-republikanska unija je spadala k skupini ljudske fronte. Iz stranke je izstopil njen predsednik in večkratni bivši minister Paul Boncour radi osebnih nasprotstev in bo vstopil v socialistično stranko. Boncour je eden najboljših bogatih francoskih advokatov. Pridobil si je ogromno premoženje na ta način, da je zagovarjal člane evropskih kraljevskih in odstavljenih vladarskih rodbin, ki so tožile nasledstvene države za odškodnino. Bil je tudi pravni zastopnik Habsburžanov.

Končna rešitev abesinskega vprašanja na vidiku. Sporazum med Anglijo in Italijo obeta majnika končno rešitev abesinskega vprašanja. Angleška vlada je poslala Zvezi narodov spomenico, v kateri zahteva, da se reši abesinsko vprašanje na prihodnjem zasedanju sveta Zveze narodov 9. maja v Ženevi. Angleška spomenica je rodila upravičeno upanje, da bo sprejel svet Zveze narodov sklep, po katerem se bo članicam Društva narodov dala popolna svoboda, da priznajo po lastni uvidevnosti italijanski imperij, ne da bi se s tem pregrešile proti določbam Zveze narodov. Najnovejši korak Anglije v Ženevi je dokaz, da bo pripomogel italijansko-angleški sporazum v veliki meri k ureditvi evropskih političnih vprašanj.

Stalin razkriva generalske zarote. Sovjetska tajna policija je zaprla sedem generalov rdeče armade, kateri so obdolženi nameravanega bombnega atentata na Stalina in na maršala Vorosilova. Atentat bi naj bil izvršen maja ob priliki velike vojaške parade. Med aretiranimi je bivši sovjetski vojni minister maršal Jegorov, ter general Dibenko, ki je bil dolgo časa eden najbolj zvestih Stalinovih in Vorosilovih sotrudnikov. Jegorov je bil bivši carski častnik in je vodil odpor proti političnim komisarjem, ki nadzirajo rdečo armado. Dva generala sta zbežala, preden ju je zgrabila tajna policija. Neki polkovnik in bivši adjutant Jegorova se je ustrelil, kakor hitro je potrkala policija z bajoneti na puškah na njegova vrata. Po vsej evropski Rusiji se vršijo obsežne aretacije, ki so v zvezi z zgoraj omenjeno zaroto, katero si je najbrž izmislil Stalin, ker ga je zopet zažejalo po človeški krvi.

SEJMARJI! Za birme in božja pota dobite za posebno nizko ceno naše molitvenike, rožne vence in druge predmete. Zglasite se v prodajalni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru ali Ptuj!

Novice iz španske državljanske vojne

Zaustavitev pobega rdečih beguncev iz Španije

Koj po prvih zmagah nacionalistov na katalonski fronti se je razbežalo na tisoče rdečih miličnikov, ki so se zatekli v Francijo. Rdeča vlada v Barceloni se je sporazumela s francosko v toliko, da francoske oblasti ne sprejemajo več rdečih vojaških dezertarjev. Če se pa kateremu le posreči pobeg na francosko ozemlje, ga pošljejo Francozi po drugi poti nazaj. V vsej dolini Aran, kjer je bilo največ beguncev potisnjenih iz Leride in Jacce, je proglašeno obsedno stanje in splošna mobilizacija. Vsi moški, ki so sposobni za orožje, se morajo takoj javiti vojnim oblastem in se poslati nazaj na fronto, da zadržijo nacionaliste v tej dolini ter odstranijo trajno nevarnost za njihovo krilo.

Boji za ozek pas do morja

Francova zmagovita ofenziva se je približala 20–30 km Sredozemskemu morju. Če bi ji bil uspel takojšen prodor do morja, bi bila Katalonija odrezana od Valencije in Madrida. V tem primeru bi že bil konec državljanske morije, ker Katalonija ne more živeti brez živila, katere prejema iz Valencije, Valencija in Madrid pa bi se ne mogla braniti brez orožja in streliva, s katerima ju zalaga Katalonija. Nacionaliste je ločil 12. aprila od končnega cilja — od morja — samo še 20–30 km širok pas, za katerega so se vneli najbolj srditi boji. Rdeči so zbrali na tej ogroženi točki vse svoje razpoložljive sile in se morajo boriti nacionalisti za vsako ped zemlje po gorskih robovih in nevarnih kotlinah. Francove čete so poskušale prebiti in streti zadnje in najbolj silovite odpore rdečih s tanki, letali in s topništvo. — Po poročilu iz Francove Saragosse od dne 13. aprila je prodrla armada generala Arande skozi rdeče vrste med Morello in Vinarozom v dolžini 15 km. Rdeči so se umaknili do Albocaseru. S to važno zmago

so zavzeli nacionalisti postojanke med San Mateom in Albocaserom in so znatno pripomogli do končnega predora do morja.

Nenaden preokren v ofenzivi nacionalistov

Francove čete, ki prodirajo proti morju od Morele, so nenadoma spremenile cilj prvotno določenega pohoda. Opustile so napade v jugovzhodni smeri proti San Mateu in so krenile proti severu. Napadle so

gorovje Turma, ki je že delno v njihovi posesti. Rdeče je ta preokren presenetil in so nacionalisti prodrli brez posebnih naporov do reke Cerbol. Dne 14. aprila so bili nacionalisti oddaljeni od luke Vinaroz samo še 12 kilometrov.

Zveza med Valencijo in Barcelono prekinjena

Dne 15. aprila je prodrlo levo krilo nacionalistične vojske generala Arande do kraja San Matea. Oddelek nacionalistov je vdrl v mesto, iz katerega so se umaknili rdeči proti Castelloni. Cesta Valencija-Barcelona je postala za vladne čete v dolžini več kilometrov neuporabna, in sicer na desni in levi strani od luke Vinaroz, ker jo nacionalisti lahko obstreljujejo.

Japonsko-kitajska vojna

Kitajci ogrožajo Šangaj in Nanking

Zadnjič smo že poročali, da je prešla kitajska preurejena in v vsakem oziru dobro preskrbljena armada v ofenzivo. Zmagovite Kitajce pa še podpirajo kitajski četniki, ki so sijajno organizirani in onemogočajo vsako znatnejšo pomoč ogroženim japonskim armadam. Kitajska armada je bila 12. aprila oddaljena od Šangaja samo še 20 milj. Na jugozapadu od Šangaja se je razvnela huda bitka. Nove uspehe so

dosegli Kitajci tudi ob reki Jangekiang. — General Čenču, ki poveljuje kitajski vojski na otoku pri Vuhuju, je izjavil tujim časnikarjem, da kitajska vojska ni premagala Japoncev samo v južnem Šantungu, nego si je v zadnjem času priborila nazaj tudi vse kraje jugozapadno od črte Vuhu-Hangčov. Veliko kmago so Kitajci izvojevali pri Kvantehu na cesti med obema mestoma. Kvanteh je ključ do pokrajine ob Tajskem jezeru.

Po katoliškem svetu

300 letnico posvetitve Mariji obhaja letos Francija. Izvršil je to posvetitev leta 1638 francoski kralj Ludvik XIII., ki je vladal državo v težkih časih od leta 1610 do 1643. Katoliška Francija proslavlja to znamenito 300 letnico po raznih krajih na jako slovesen način. Nedavno je bila takšna proslava v mestu Saint Germain ob navzočnosti papeževnega nuncija, mestnega župana, predsednika generalnega sveta departementa (upravnega okrožja) in zastopnikov državnih oblasti. Po slovesni

službi božji je cerkveni govornik prebral posvetilno molitev in obljubo kralja Ludvika XIII. ter izjavil, da je Francija kljub vsem grehom in preizkušnjam vedno čutila svoje obveznosti, ki sledijo iz te zaobljube. Izvencerkveni govor je imel bivši vojaški guverner mesta Metz, general de Vaulgrenaut. Glavne spominske svečanoosti se bodo vršile 15. avgusta po vsej Franciji.

Duhovščina v Rusiji. Pregarjanje duhovnikov v Rusiji se je takoj začelo, ko

so prišli boljševiki na vlado. Gonili so jih po ječah, pošiljali jih v pregnanstvo, kjer jih je veliko število umrlo vsled naporov, muk in stradanja, mnoge so tudi postavili pred sodišče. Od početka boljševiške strahovlade do početka letošnjega leta je bilo ustreljenih ali drugače usmrčenih 5000 duhovnikov. V ječah ali v pregnanstvu sa nahaja še 2000 duhovnikov, od katerih more vsaj vsak drugi pričakovati, da bo ustreljen. Vse to pa ne more preplašiti duhovščine, da ne bi izvrševala svoje dušno-pastirske dolžnosti, kolikor je v sedanjih razmerah mogoče. Precejšnje število duhovnikov potuje od kraja do kraja ter opravlja, skrivajoč se pred oblastvi, najpotrebnejša dušno-pastirska dela. Tako poroča »Komsomolskaja Pravda« v dopisu iz vasi Agejevčina — v okolici Smolenska — o nekem potujočem duhovniku, ki je v tej vasi krstil 18 otrok od 5 do 15 let. Ob tej priliki je duhovnik ob navzočnosti staršev bral sv. pismo in opravil molitve. Vsa svečanost je napravila na ljudi najgloblji vtis. Zato zahteva dopisnik, da mora oblast takšne primere strogo kaznovati, nove pa preprečiti.

Oče brezverec — sin redovnik. Francoski listi so poročali o primeru, ki je označen v naslovu te beležke. Oče je bil zdravnik v Parizu, mož brez vere. Sin pa je bil ne samo globoko veren, marveč pobožen. Sin je prosil očeta, naj mu dovoli vstop v samostan. Oče noče dovoliti na noben način. Ker vse sinove prošnje nič ne zaležejo, sledi sin božjemu klicu ter stopi v dominikanski samostan. Oče je radi tega takc razkačen, da je sina razdedinil. Nedavno pa je bil oče na obisku pri nekem svojem stanovskem tovarišu. Poslušata radio. V radiu govori mlad duhovnik, ki poveljuje plemenitosti redovniškega življenja. »To je moj sin,« vzklikne presenečeni oče, »dobro poznam njegov glas.« Sinove besede napravijo na očeta tak vtis, da takoj piše svojemu sinu pismo, v katerem mu sporoča, da mu je odpustil ter da je tudi sam postal veren katoličan.

„Naš dom“ je izšel!

Mnogi so ga že težko pričakovali. Takega pa si gotovo niso mislili. Če ga boste vsi sprejeli s tako ljubeznijo, kakor so ga sestavili vsi od prve do zadnje strani, potem bo ta list najbolj priljubljen list med nami.

Vsem društvom in prijateljem dobrega tiska priporočamo, da se za list zavzamejo, ga pokažejo vsem, ki morejo 20 din na leto žrtvovati za tak list!

Kdor želi, da mu ga pošljemo na ogled, naj sporoči svoj naslov: Upravi »Našega doma«, Maribor, Koroška 5.

Novice

Osebnosti

Izredna starost slovenskih dvojčkov. Leto 1852 sta bila rojena v vasi Suhadol pri Zidanem mostu dvojčka Martin in Franc Draksler. Martin je prevzel domačijo in je imel sedem sinov, od katerih še živijo trije. Franc je služil 32 let pri železnici in si je ustanovil lepo domačijo v Šmarčni, občina Boštajn. Vzgojil je s svojo ženo tri sine in eno hčer. 86 let stara dvojčka se še danes izredno ljubita med seboj in preživljata v zadovoljnosti izredno starost, katero jima je naklonil Vsemogočni.

Nesreče

Otrok padel v vrelo vodo. V Studencih pri Mariboru je padla v nezavarovanem trenutku 18 mesečna Inge, hčerkica železniškega uslužbenca Stromajerja, v škafo vrele vode. Otrok je dobil po vsem telesu tako hude opekline, da so ga prepeljali v brezupnem stanju v bolnišnico.

Avtomobilist povozil kolesarja. Na križišču Tržaške in Primorske ceste v Mariboru je podrl neki avtomobilist pri Hutterju zaposlenega tkalca Ludovika Bezjaka, ki se je peljal s kolesom na delo. Avtomobilist je hudo na znotraj poškodovanega delavca sam zapeljal v bolnišnico.

Voznik ponesrečil. Nedaleč od Framaja je padel 26 letni voznik Albin Koritnik tako nesrečno z voza, da so šla čez eno kolesa težko naloženega voza. Koritnika so spravili v mariborsko bolnišnico z zlomljenimi nogama in z notranjimi poškodbami.

Konj povožen od tovornega avtomobila. Ivan Fošnarič, posestnik, je srečal nedaleč od Sv. Marka pod Ptujem tovorni avto. Voznik ni imel časa, da bi bil zapeljal čisto na kraj ceste. Mimo vozeči avto je zadel ob Fošnaričevega konja, ki je obležal na mestu mrtev.

Pri padcu si zlomil spodnjo čeljust. V Celju je padel pri telovadbi z droga 16 letni hlapec Franc Kangler iz Oplotnice tako nesrečno, da si je zlomil spodnjo čeljust.

Žrtev neprevidnosti. Anton Vihernik, 17 letni viničarjev sin iz Gotovelj, se je peljal s kolesom v Celje. Med potjo je dohitel tovorni avto, za katerega se je prijel kolesar z roko in se je tako vozil skozi Drešinjovo vas pri Petrovčah. V takem položaju je srečal osebni avto iz Celja Vihernika, katerega ni videl pred izogibom in je zadel v njegovo kolo. Vihernika je pognal sunek več metrov daleč in je obležal s počeno lobanjo in hudo poškodovanega so oddali v celjsko bolnišnico.

Na nož se je nabodel. Na otoku pri Bočni se je nabodel po nesreči na nož 13 letni posestnikov sin Peter Remic. Fant si je zasadil nož v trebuh pri padcu in so ga prepeljali v celjsko bolnišnico.

Sestri odsekal po nesreči tri prste na roki. V Zavrhu pri Dobrni je zamahnil brat tako nesrečno s sekuro, da je zadel svojo 13 letno sestro Matildo Olenšek in ji je odsekal na roki tri prste.

Traverza zlomila progovnemu delavcu nogo. Traverzo Nežmah, 24 letnemu progovnemu delavcu v Dobrovcu pri Rogiški Slatini, je padla železna traverza na desno nogo in mu jo je zlomila. Poškodovanega so oddali v celjsko bolnišnico.

Avtomobilska nesreča. Na Viču pri Ljubljani se je zgodila pred velikonočnimi prazniki huda avtomobilska nesreča. Neki avto je podrl na Tržaški cesti 27 letno Alojzijo Drobunovo, ženo delavca iz Rožne doline. Ženska je dobila pri padcu hude poškodbe na glavi, po vsem telesu in na znotraj. Poklicani reševalci so prepeljali hudo poškodovano v ljubljansko bolnišnico.

Avto smrtno povozil živinskega gonjača. Mesarjem na Jesenice je gonil kupljeno živino Janez Kuhar, doma iz Dupelj na Gorenjskem. Radi poštenosti so mu mesarji radi zaupali živino. Zadnje dni je prevzel Kuhar kar štiri vole za gonjo. Eden od volov mu je delal posebne preglavice. Na poti z volji ga je srečal naložen tovorni avto, last g. Pirca iz Lesc, katerega je šofiral šofer, poleg njega pa je sedel lastnik vozila. Da bi prehitel počasne vole, se je umaknil šofer z vozilom na levo. Pri umiku je najbrž porinil divji vol gonjača tako nesrečno, da je padel pod avtomobil in zadnje kolo mu je zdrobilo glavo. Truplo smrtno ponesrečenega so prepeljali v vas Ljubno na Gorenjskem, kjer je bilo sodno razteleseno in nato pokopano.

Nemški smučar smrtno ponesrečil v naših planinah. Artur Schöpf, kontorist iz Chemnitza v Nemčiji in pristojen v Mürzschlag na Gornjem Štajerskem, se je pripeljal v Triglavsko pogorje na smučanje. V popoldanskih urah se je podal v družbi tovarišev iz koč na Komnu. Kmalu se je ločil od družbe, zašel je na nevarno skalnato polico, kjer se je udril sneg pod njim. Schöpf je padel 100 m globoko in je obležal mrtev z razbito glavo. Nosači so ga prenesli v kapelico sv. Jožefa, odkoder so ga prepeljali v mrtvašnico v Srednjo vas.

Večje in manjše požarne nesreče

Velikanski požar v tovarni

V tovarni lepenke na Sladkem vrhu ob severni meji je izbruhnil 14. aprila krog polodne velik požar. Goreti je pričelo v skladišču, v katerem je bila shranjena lepenka. Zgorelo je 20 vagonov lepenke v vrednosti 250.000 din. Ogenj je uničil samo eno skladišče, oteli so sosedna, v katerih je bilo 80 vagonov lepenke, lesa in raznih drugih zgorljivih predmetov. Gasiti so pribrzale vse okoliške gasilske čete in celo iz sosedne Avstrije se je pripeljalo šest čet. Prav tako so gasili tudi mariborski gasilci. Združenemu naporu tolikih gasilcev gre zasluga, da se požarna nesreča ni bolj razmahnila.

Požar povzročil kmetu 80.000 din škode

Ob štirih zjutraj se je pojavil rdeči petelin v gospodarskem poslopju posestnika Ivana Feko-

nje v Smolincih pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah. Ker je bilo poslopje krito s slamo in deloma leseno, ni bilo niti misliti na kako uspešno gašenje. Domači in na pomoč pribrzeli sosedje so oteli s polivanjem hiše. S poslopjem vred je uničil ogenj gospodarsko orodje, zgorela sta dva vola, tri krave, dve svinji in 18 kokoši. Sosedje so mogli rešiti samo še dva konja. Samo na živini znaša škoda 15.000 din, v vsem pa dobrih 80.000 din.

Ostali požari

V Hudem kotu v občini Ribnica na Pohorju je zgorela kmečka žaga posestnika Amaliji Zapečnik. Škoda je občutna. —

Razne novice

Učni tečaj za damsko krojenje v Mariboru. Obrtnopospeševalni urad kr. banske uprave prireja že nekaj let v Mariboru redno krojaške krojenje tečaje, in sicer izmenoma eno leto za moško, drugo leto za žensko krojenje. Ti tečaji se vsako leto vršijo v mesecih juliju in avgustu, ko je v krojaških strokah za to največ prilike. Letos je na vrsti damski krojni tečaj. V tečajih poučuje banovinski strokovni učitelj g. Knafelj. Da se čas za tečaj pravodobno rezervira, se naj interesi za damsko krojenje še v teku tega meseca prijavijo pri uradu za pospeševanje obrti na mariborskem okrajnem glavarstvu neposredni ali pa potom svojih pristojnih obrtniških združenj. Prijave se lahko izvrše ustmeno ali pismeno. Vsa pojasnila glede časa, prostora in stroškov se dobijo pri imenovanem uradu. Predavanja se bodo vršila dnevno po tri ure in bodo trajala okroglo šest tednov. Poznanje krojenja je za vsakega krojača in krojačico neobhodno potrebno in tvori posebno tudi pri mojstrskih izpitih krojenje glavni predmet preizkušnje. Zaradi tega naj zanimanci ne prezrejo te ugodne prilike in naj se pravočasno prijavijo. Poznejše prijave se bodo odpravljale le v toliko, v kolikor bo na razpolago prostor.

Premijo din 300.000.—

je zadela pri zadnjem žrebanju Državne razredne loterije (dne 14. aprila)

srečka štev. 83.526,

ki je bila kupljena v Bančni poslovalnici

Bezjak — Maribor

Gospodarska ulica 25, telefon 20-97.

V Mariboru sta bili prodani dve četrtinki te srečke. 712

Obžalovanja vredni slučaji

Cerkveni rop. Na Polenšaku je bilo vlomljeno v tabernakelj. Vlomilec in cerkveni ropar je odnesel monštranco, pozlačen ciborij, pozlačen kelih in relikvijarij. Z oltarja je pobral prte. Škode je napravil za 12.000 din. Pa to ni bil edini vlom v teh krajih. Že dalje časa je bila po Slovenskih goricah na delu tatinska družba, ki je vlamljala poleg v cerkve tudi v zidanice, kleti in trgovine. Po cerkvenem ropu na Svetinjah so napravili orožniki hišno preiskavo pri čevljarju Zidariču, katerega so imeli že dalje časa na sumu. Odkrili so pri njem precej nakradenega blaga in obenem razkrinkali vso vlomilsko kompanijo. Čevljar Zidarič, ki je že odsedel dve leti ječe, je izdal svoje tovariše, in sicer: dva brata Tomažič, ki sta delavca, kolarja Grašiča, nekega Grmiča in nekega mladega trgovca, ki je sprejemal po neprevidnosti od vlomilcev plen in ga je prodajal dalje. Aretirani vlomilci, ki imajo poleg drugih vlovov na vesti tudi vlom v cerkev pri Sv. Miklavžu in na Svetinjah, so že izročeni v zapore sodišča v Ormožu.

PRIDITE

463

po manufakturno blago, sukno, žensko volneno, svilo za obleke, najboljše in trpežne svilene robe, odeje in vse potrebščine za posteljnino

v najcenejšo trgovino in velezalogo sukna

FRANC DOBOVICNIK, CELJE

GOSPOŠKA ULICA ŠT. 15

čudovita velika zaloga, 27 m dolgi trgovski lokal, 5 skladišč, lastna tovarna odej in perila.

Lastno preprisanje o najboljšem nakupu je najboljši dokaz vsakomur!

Dihur v človeški podobi pod ključem. V št. Lenartu v Slov. goricah je zalotil orožnik 48 letnega kočarja Mihaela Korena iz Žerjavcev v trenutku, ko je hotel naložiti na streho avtobusa korbo s kurami, da bi jih prepeljal na mariborski trg. Orožnik se je začel zanimati za omenjenega in je kmalu dognal, da je nameraval prodati ukradeno blago. Natančnejša preiskava je dognala, da so bile kure v korbi ukradene posestniku šumanu v okolici št. Lenarta. Šumanu je zginilo v zadnjem času 20 komadov perjadi. Koren pa je imel še mnogo več na vesti: izmaknil je v vsem krog 80 kur. Ko so napravili na njegovem domu hišno preiskavo, so naleteli pod deskami na razstavljenno kolo, katerega je po lastnem priznanju sunil izpred krčme Welle na Košakih. Razen tega so izsledili pri njem še manjše količine saharina. — Orožniki so predali prijetega okrožnemu sodišču v Mariboru.

Tatvina konjske opreme. Francu Bratecu, posestniku iz Sobotincev, je bila ukradena ob priliki nočevanja v Stopnem 800 dinarjev vredna nova konjska oprema. Tatvino sta zagrešila Vincenc Mesarič in Alojz Božičko, ki sta prodala ukradeno za 40 din. Tatvino so razkrinkali orožniki in bosta dajala uzmoviča odgovor pred sodiščem.

Velika tatvina. V Ljubljani v študentovski ulici je neznanec pred prazniki ukradel učiteljici Krakar vse njene prihranke v iznosu 50.000 din. — Zopet žrtev pogubnega prepričanja, ki misli, da je denar doma bolj varen ko v hranilnici!

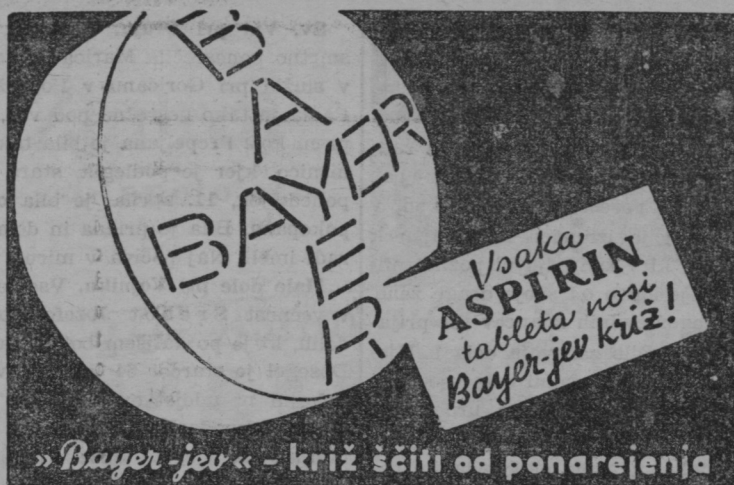
Vlom v skladišče. V Ljubljani na Tyrševi cesti je bilo vlomljeno v skladišče oblačilnice Gospodarske zveze. Vlomilci so odnesli več kosov manufakturnega blaga v skupni vrednosti 6000 din.

Izpred sodišča

Razprava, katera vzbuja občo pozornost. V živem spominu je našim čitateljem grozni dvojni umor pri Sv. Bolfenku nad Ma-

riborom. Razprava proti morilcema Bevardiju in Šajteglu je razpisana za dan 25. aprila v Mariboru pred malim kazenskim senatom. Razprava bo tajna, ker Šajtegel še ni izpolnil 21. leta. Javnost je radovedna, kako se bosta vedla morilca pred sodniki in kako bo izpadla sodba.

V Mariboru obsojen hrvaški vlomilec. Na veliki petek je razpravljal mariborski kazenski senat o velikem vlovu, ki je bil izvršen 12. decembra v stanovanje trgovskega potnika Aleksandra Watzeka v Mariboru. Odgovor za vlom je dajal 38 letni brezposelni krojaški pomočnik Vladimir Novak iz Zagreba. Novak je bil obsojen radi raznih večjih in manjših tatvin ter vlovov že trikrat na robijo in enkrat mu je prisodilo zagrebško okrožno sodišče celo sedem let težke ječe. Številne kazni pa nepridiprava niso spametovale. Zgoraj omenejega dne je preizkušeni vlomilec vlomil v Mariboru na Aleksandrovi cesti z velikimi krojaškimi škarjami v Watzekovo stanovanje s tremi sobami. Iz predalov je pobral 133 zlatihov iz raznih držav in časov, ki imajo zgodovinsko vrednost. Nadalje je odnesel zlat, starodaven kitajski prstan, benečanski prstan, zlate zapestne gumbce, starodavno zlato uro z

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

verižico, raznovrsten ženski nakit ter cigaretno dozo. Skupna škoda na zlatnini je znašala 44.645 din. Prilastil si je hranilno knjižico z vlogo 105.800 din. Od kraja ga je prepodila služkinja, ki se je vrnila iz drvarnice. Novak je nakradeni plen zavil v platneno pokrivalo pisalnega stroja in je pobegnil skozi park za Tri ribnike v Badlov vinograd. V vinogradu je še enkrat pregledal, kaj vse mu je padlo v roke. Kar mu ni šlo v vnovčevalni račun, je skril v vinogradu, z ostalim pa se je koj odpeljal iz Maribora in je začel z razpečevanjem plena v Zagrebu, Beogradu in Karlovcu. Zlatnike je zastavljal po zastavljalnica in jih tudi drzno menjaval po bankah. Prijeli so ga detektivi v Karlovcu, kar je kazal v boljši restavraciji zlatnike neki ženski, ki je v policijski službi in ta ga je koj prijavila policiji. Na veliki petek je bil Novak v Mariboru obsojen na štiri leta robije in po prestani kazni še tri leta ne bo smel na svobodo.

TRGOVCEM! Vsakovrstni papir, vrečice po engros cenah, glavna zaloga krep-papirja. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Koliko energije porabi-mo, kadar mislimo

Znanost je na vprašanje, ali je misliti naporna stvar, dala nikalen odgovor. Znanost je namreč natančno zmerila, koliko energije človek porabi s tem, da misli ali pa kaj drugega dela. Energijo, ki jo porabimo pri eno uro dolgem napornem razmišljanju, moremo nadomestiti z enim samim grižljajem hrane ali z enim orehovim jedrcem. Znanstveniki so tudi merili, koliko kisika porabi misleči človek v eni uri. In so dognali, da porabi mnogo manj hranljivih snovi kakor pa jih porabi organizem sobarice, ki mora samo pet minut brisati prah z mize in sobne oprave v sobi učenjaka, kateri je poprej eno celo uro naporno mislil. Nam se si-

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Zapor radi očitane sleparije

Proti Božiču v letu 1921 je bilo konec ljudske potrpežljivosti. Nekdo ga je ovadil državnemu pravdnistvu radi goljufije. V ovadbi je bilo navedeno, kako je osleparil toliko in toliko strank za precej tisočakov z obljubo, da jim bo napravil denar, kolikor ga bodo hoteli. Na to ovadbo je bil aretiran ter obsojen kot navaden goljuf in slepar po zaslišanju več oškodovanih. Izpustili so ga iz zapore po nekaj mesecih maja 1922 radi tega, ker je zlezel v pomilostitev.

Obsodba in zaporna kazen radi goljufije sta bili odločilni za nadaljni žalostni potek in zaključek Jurijevega življenja.

Vrnivši se iz jetnišnice ni bil več tako dobrodošel med domačini kakor po izpustitvi iz kaznilnice. Poljanci so ga začeli dolžiti, da je sploh nezmožen umetnosti, radi katere je presedel toliko let v ječi. Najbrž je »fovš« denar samo razpečaval in še to tako nerodno, da je zašel v pest oblasti, ki ga je obsodila. Ako bi razumel resnično to, kar je znal njegov rajni

15 brat, kje bi že bil v prvih povojnih letih, ko ni gledal nikdo na zakoniti izvor denarnega papirja!

Resni očitki, da je navaden slepar, kateremu je izdelovanje denarja toliko tuje kakor zajcu boben, so zabrisali v Juriju vso ljubezen do ljube svobode in do mirnega ter poštenega zakonskega življenja. Strast za ponarejanje, s katerim bi se lahko postavil in zrasel na ugledu pred ljudmi, je postala silnejša nego bojazen pred ječo. Hotel se je pokazati na vsak način navadnim ljudem, da je resnično to, za kar ga smatrajo in da ni doslej enostavno goljufal z očitovo in bratovo dediščino.

*

Jurij Potočnik je posedal leta 1924 svojo lastno in z vsemi pripomočki opremljeno ponarejevalnico. Usoda je nanekla, da je spoznal omenjenega leta tovariša in pozneje prijatelja, kateri je njegovo fotografično znanje toliko izpopolnil, da velja Jurij še danes med priprostim narodom in izobraženci za mojstra vseh slovenskih ponarejevalcev.

V. poglavje

Fotograf in njegov egiptovski učitelj

V Mariboru je ostal po prevratu Franc Rupnik, bivši podčastnik in noklicni fotograf. Rodil se je

Naši rajni

Vuzenica. Dne 13. aprila smo spremili na zadnji poti zaslužnega moža Simona Viherja, nadučitelja in bivšega posestnika v Vuzenici, v starosti 79 let. Odšel je izmučen in utrujen k večnemu počitku on, ki v življenju ni poznal mira in počitka. Vzel je slovo od svoje drage žene, od otrok in od mnogoštevilnih znancev ter prijateljev in pohitel po plačilo za svoja dela k Njemu, kateremu je posvečal v dolini solz vso skrb in trpljenje. Že mnogo pred četrto uro se je zbrala pred hišo žalosti ogromna množica ljudi. Ob krsti je stala nekaj ur pred napovedanim pogrebom častna straža, ki jo je odredil poveljnik gasilske čete, katere soustanovitelj je bil rajni. Žalne obrede je opravil pred hišo žalosti domači nadžupnik in dekan g. Hutner ob asistenci stolnega župnika in kanonika msgr. Umeka, šentprimovskega župnika g. Dolinarja in ribniškega župnika g. Vrhnjaka. Nato je zapel šolski mladinski zbor žalostinko »Gozdič je že zelen«. Zatem se je uvrstil žalni sprevod do farne cerkve. Za križem je stopala najprej šolska mladina z učiteljstvom, za njo je šlo občinstvo, nato gasilci z mnogoštevilnimi venci. Gasilec je nosil tudi visoko pokojnikovo odlikovanje: red sv. Save IV. stopnje. V cerkvi je bilo nato mrtvaško opravilo za rajnim. Po končanih molitvah in obredih je na grobu prvi spregovoril v imenu šolske mladine šol. Hartman. Za njim je spregovoril tukajšnji šolski upravitelj g. Cvetko, kateri je pokojnika orisal kot velezaslužnega moža na šolskem in narodnem polju. Nato je spregovoril v imenu gasilske čete poveljnik Mravljak. Zelo ganljivo je orisal pokojnika tudi ravnatelj gimnazije v Celju g. Mravljak. V slovo sta mu govorila tudi še dr. Pregl in župan Peruš. Rajni je bil polnih 34 let nadučitelj in 44 let učitelj sploh. Bil je častni član gasilske čete, častni član občine, kateri je bil polnih 26 let tajnik. Veliko je njegovo delo in zasluge, ki jih je storil ne samo šoli, občini in drugim ustanovam, temveč tudi narodu in državi. Naj mu bo ohranjen časten spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

leta 1869 v Premu pri Postojni. Do leta 1916 je posedal svoj fotografski atelje v Ljubljani na Taboru štev. 1. Že pred vojno je bil podčastnik. Pustil je vojaško službo in se je povsem posvetil fotografiji. V začetku vojne je bil vpoklican k trenu v Gradec. Od tam je prišel za štabnega narednika h konjski bolnišnici v Slov. Bistrico. Pri vojaki je služil v celnem 23 let in med temi tri leta v Jugoslaviji.

Po postavi je Rupnik majhen ter čokat mož in ne ravno prikupljivega obraza. Izredno je nadarjen ter zvit in prebrisan, da bi mu bilo težko najti par.

V Slov. Bistrici je imel priliko, da se je seznanil z nekim Schmittingom, dvornim fotografom egiptovskega kralja. V bivšo avstro-ogrsko vojsko so se natepli med vojno vsi mogoči ljudje iz vseh delov sveta. Med temi je bil tudi Schmitting, ki je umrl po Rupnikovi izjavi leta 1924.

Na dvoru egiptovskega kralja je imel imenovani fotograf dovolj prilike, da se je povzpел do izrednih spretnosti v svoji stroki. Razen tega je bil doma v vseh čarovnijah, kakršne uganjajo indijski fakirji ali čudodelniki.

Egipt je znan iz dobe faraonov po svojih znamenitih čarodejih in med take je spadal tudi Schmitting.

Sv. Vid pri Ptuj. V petek, 8. aprila, se je smrtno ponesrečila Marica Krajnc, ki je bila v službi pri Goričanu v Pobrežju pri Sv. Vidu. Padla je tako nesrečno pod voz, da ji je zdrobilo prsni koš. Prepeljana je bila takoj v ptujsko bolnišnico, kjer je podlegla, stara komaj 17 let. V ponedeljek, 11. aprila, je bila ob veliki udeležbi pokopana. Bila je pridna in delavna ter so jo vsi radi imeli. Naj počiva v miru!

Male dole pri Vojniku. Vsemogočni je poklical v večnost Srebot Jožefa, posestnika v Malih dolih, ki je po daljšem bolehanju umrl 10. aprila. Dosegel je starost 64 let. V javnem življenju se pokojni ni udeleževal, bil pa je zvest čitatelj »Slov. gospodarja«. Vsi, ki ste ga poznali, spominjajte se njegove duše v molitvi!

Šmarjeta pri Rimskih toplicah. Na veliko sredo smo pokopali splošno spoštovanega farana Jožefa Suga. V svetovni vojni si je nakopal kal bolezn, ki ji je končno podlegel. Rad je pomagal poleg svojega poklicnega kmečkega dela povsod, kjer je mislil, da bi mogel kaj koristiti. Tako je bil svoj čas župan občine Sv. Krištof, odbornik krajevnega šolskega sveta, ključar župne cerkve, dolgoletni načelnik Hranilnice in posojilnice, ves čas predsednik Prosvetnega društva, farni ubožničar, vnet razširjevalec dobrega tiska. Redno je obhajal prve petke ali prve nedelje in zato je dobro pripravljen stopil pred svojega Sodnika. Naj počiva v miru do vstajenja mrtvih! — Žalujočim naše sožalje!

Društvene vesti

Okrožje fantovskih odsekov Celje. Bratska družba! Po sklepu podzveznega sveta v Celju se bo vršil kot priprava za Ljubljano v Sv. Juriju 6. junija, na binkoštni ponedeljek, velik prosvetni tabor s telovadnim nastopom okrožja fantovskih odsekov Celje. Prosimo okoliška društva, naj ta dan ne prireajo svojih prireditev, ampak naj že sedaj agitirajo za Sv. Jurij. Povabljeni sta na prireditev gg. ministra dr. Anton Korošec in dr. Miha Krek. Tabor mora biti res veličasten!

Loče pri Poljčanah. Naše mlado Prosvetno društvo »Slomšek« nas je zopet iznenadilo. Priredilo je na cvetno nedeljo lepo uspeli materinski dan, ki je k proslavi privabil precejšnje število naših mamic. Težko nalogo si je nadelo društvo, ko nam je predvajalo ob tej priliki Meško-vo tridejansko dramatsko sliko »Mati«. Kakor nalašč je drama za materinske proslave. Vse po-

hvale vredno je, da so bile vloge pravilno razdeljene. Pri takih stvareh je treba požrtvovalnosti pri igralcu kakor tudi pri režiserju. In oboje se je strnilo v celoto pri tej predstavi. Tako smo res z užitkom lahko sledili igri. In izpeljava vlog? Ena je bila boljša od druge. Zato veljaj vsem zahvala za užitek, ki so nam ga pripravili, a tudi pohvala za energijo, ki so jo dali v dramo, da je tako uspela.

Kostrivnica. Na cvetno nedeljo je naš fantovski odsek s pomočjo naših vrlih deklet in pod vodstvom g. svetnika Slaviča Janka vpriporil v gasilnem domu ob nabito polni dvorani pretresljivo igro »Slehernik«. Ker je za igro veliko zanimanje, zato jo bomo ponovili na belo nedeljo po večernicah. Pridite zopet v obilnem številu! Ne bo vam žal. Pridite tudi iz sosednjih župnij! — Vstopnina: sedeži 6 in 4 din, stojišča 2 din, otroci 1 din.

Dopisi

Šmartno pri Slovenjem Gradcu. »Slov. gospodar« z dne 6. aprila piše: »Kljub velikemu prizadevanju nasprotnikov je zmagala tudi pri nas lista JRZ z nosilcem Kresnik Martinom.« Da ne

bi kdo tega poročila krivo tolmačil, izjavljamo, da so na obeh kandidatnih listah: Kresnik kakor Hribernik, izključno somišljeniki JRZ. Volilci — Hribernikovi kakor Kresnikovi — odobravamo po-

Slovenska Bistrica je bila pod staro Avstrijo konjeniška garnizija. Pri konjenikih so služili za častnike plemenitaši in bogataši. Med vojno so namestili v Slov. Bistrico enoletno prostovoljsko častniško šolo.

Družbi take gospode je bil v medvojnem času kaj dobrodošel čudodelnik iz Egipta, da je ob dolgih večerih zabaval in kratkočasil imenitnike s proizvajanjem spretnosti, v katerih mu ni bil nikdo kos. Kot zabavitelj bogatih in plemenitaških častniških krogov je bil varen pred fronto.

Z egipčanskim fotografom se Rupnik med vojno v Slov. Bistrici ni samo seznanil, postala sta celo zaupna prijatelja. Od kraljevega fotografa se je priučil Rupnik vseh onih fotografskih tajnosti, katere so mu bile kmalu po prevratu v stalno pogubo.

Franc Rupnik je pripovedoval stricu z Dravskega polja, kako je postal zaupnik zagonečnega in od vseh občudovanega Schmittinga.

Kadar je bilo zbrano v Slov. Bistrici večje število imenitnejših častnikov, so silili radovedneži tako dolgo v egiptovskega fotografa, da je napravil vpricho njih fakirsko čudo.

*

(Dalje prihodnjik)

cer te reči zde malo čudne, zato tudi ne trdimo, da je vse res tako, kakor trdijo tisti znanstveniki, ki so te reči dali v javnost. So gospodje še premalo mislili, da so izgubili premalo snovi iz svojih možganov.

Lekarna v palici

Mažarska je ponosna na svoj najnovejši izum, na palico za zdravnike. Na zunaj je to elegantna palica, ki jo vzameš lahko na vsak sprehod s seboj. Preprost gib zadostuje, da palico odpreš in da se ti pokaže majhna lekarna, ki vsebuje vse, kar je potrebno za prvo pomoč pri nezgodah. Tu je namreč 25 različnih medicinskih potrebščin, oboje, razkužil in kirurških instrumentov, in vse je lepo higijenično spravljeno.

litiko JRZ in našega voditelja dr. Korošca in bomo šli pri prihodnjih volitvah vsi enodušno v boj za zmago JRZ v slovenjegraškem okraju.

Velika Nedelja. 50 letnico je obhajal za velikonočne praznike Ivan Hojžar, pekovski mojster in posestnik pri Veliki Nedelji. Jubilar se je rodil v Senežicah pri Veliki Nedelji, od koder se je preselil k nam in začel pekarijo. Hojžar je zaveden krščanski mož, spoštovan gospodar in velik dobrotnik revnih otrok. Vrlemu možu naše iskrene častitke z željo: še do nadaljnjih jubilejev v zdravju in zadovoljstvu!

Svetinje. Prejšnji teden je tukajšnje orožništvo prijelo nevarno vlomilsko tolpo: trgovca Ivana Černežela iz Ivanjkove, dva Tomažiča, delavca od Sv. Miklavža pri Ormožu, Grašiča in Zemljčiča iz Žerovinec, Zidariča iz Veličan in Gruniča z Litmerka. Banda je že leta sem pretaknila vse zidanice, kleti in kašče po Jeruzalemskih gorah in okoli, zadnje čase pa so se spravili nad cerkve in izropali monštranco pri Sv. Miklavžu, na cvetno soboto zvečer pa so tako rekoč izpraznili cerkev na Polenškaku, kjer so odnesli monštranco, relikviarij, ciborij, kelih, prte, sveče in molitvenike. Pri trgovcu Černeželu so našli velike količine nakradenega žganja in masti, pri Zidariču pa so našli, v zemlji zakopane, zdrobljene svete reči polenške cerkve, dočim so miklavževsko monštranco že prodali v Mariboru za 1500 din. Ljudstvo si je globoko oddahnilo in je vestnemu orožništvu pod vodstvom g. Radoša prav iz srca hvaležno!

Loče pri Poljčanah. Novost za nas bo olepševalno društvo, ki ga ustanovljamo. To društvo bo imelo nalogo, da bo nosilo nesnago na javne ceste, da bo razdiralo plotove, da bo spuščalo gnojnico po javnih obcestnih jarkih v dražilo nežnih noskov, da bo vozilo po pešpotih ob župnišču in drugod ter da bo razdiralo lepoto vasi, ki jo dobri vaščani pospešujejo s posipanjem gramoza pred svojimi domovi. Hm! Res, potrebno nam je takšno društvo! Člani že vedrijo pod marlo. Iščejo le še predsednika. Ta pa mora biti sposoben za to mesto. Zato naj oni, ki se zanimajo za to mesto, vložijo nekolikovane prošnje na naše nadbudne rogovileže. — Može in fantje so dobili lepo cerkveno zastavo. Izdelale so jo č. šolske sestre v Mariboru. Na belo podlago so za fante uvezle apostola in evangelista sv. Janeza, na modro podlago pa za može sv. Jožefa z Jezusčkom. Zastava je bila že na veliko noč blagoslovljena. Vsem, ki so pripomogli, da je bila zastava naročena in plačana, nabiralcem in darovalcem, zlasti g. kaplanu, ki ima največ zaslug, da smo zastavo dobili, naj bo Bog bogat plačnik!

★

Poročilo prišleca iz Rusije

»Golos Rossii« v Sofiji poroča: Letos je prišel v Rigo nemški jud-kirurg, ki je delal devet mesecev v eni izmed večjih bolnišnic v Moskvi. V Rusijo je šel iz Nemčije radi tega, ker je Hitler tam zelo omejil pravice judov. Zanimiva je njegova izjava:

»Če bi bil vedel, kaj me čaka v sovjetski Rusiji, bi nikdar ne bil šel tja. V Nemčiji se nam judom hudo godi, toda tam je zakon in vsak človek ima svojo pravico. V sovjetski Rusiji ni zakona in nihče nima kake pravice. V Nemčiji morete najeti odvetnika in se boriti za svoje pravice, v sovjetski Rusiji to ni mogoče. Človeka kar zgrabijo in izginijo.«

Kirurga so vsak dan silili, da bi se udeleževal zborovanj, katera so prirejali na

kliniki. Na teh zborovanjih so bili na dnevnem redu tile predmeti: oboževanje Stalina, volitve v »Verhovni sovjet« in glad v Evropi, kjer jedo podgane.

»Jaz sem ravno prišel iz Evrope, zato mi je bilo neprijetno poslušati te neumnosti. Ugovarjati nisem smel. To, kar vaši listi pišejo o Rusiji, je le en del prave resnice. Pomnožite to večkrat, potem boste šele izvedeli resnico. Glad, popolna brezpravnost in postrelitve v množinah: to so znaki sovjetskega življenja. Meni in ženi so predložili, da naj zapustiva službo, ker mi je službo preskrbel visok uradnik, katerega so pozneje ustrelili. Ko so ga ustrelili, so vse zaprli, ki so bili z njim v kaki zvezi. Meni je tudi službo preskrbel, a po tretji osebi, in jaz ga nikdar nisem videl. A kljub temu, čeprav sem imel triletno po-

godbo, so me kar enostavno odstavili od službe. Če v sovjetiji koga ustrelje, izgine vsa njegova družina, ali jo pošljejo v izgnanstvo ali jo odslovijo iz službe in kdor ne dela, tudi ne je.«

»Kar človeka, ki pride v Rusijo, posebno prevzame, je nepopisna surovost in neusmiljenost. Če človek na ulici omaga in pade, mu nihče ne pomaga in nihče se zanj ne zmeni. Življenje gre svojo pot kot bi se nič ne zgodilo. Najbolj strašno je to, da morejo človeka prijeti vsak čas, podnevi ali ponoči, v službi ali doma, ne oziraje se na to, naj bo kdorkoli. Dobesedno visi nad vsakim grožnja ustrelitve ali pregnanstva in ta strah se opazi pri vseh. Človeka poraža tudi splošna revščina in večno beganje za hrano, zato sem prav vesel, da sem na lep način prišel iz tega paradiža.«

Peter Rešetar rešetarji

Prvoaprilska šala. Nekateri nemški časopisi so prinesli za prvi april »strokovno« poročilo, da je neki Amerikanec iznašel aparat, s pomočjo katerega bo mogoče vse dogodke v preteklosti gledati, kako so se izvršili, in slišati govoriti ljudi, ki so živeli pred več stoletji. Mariborski listič »Večernik« pa je to bajko ljudem sedaj pripovedoval kot resnico. Ali je sam tako omejen, ali pa smatra svoje čitatelje za tako omejene — tega ne vem. Vem pa samo nekaj: on si zelo želi dobiti tak aparat, da bi vsaj v aparatu še lahko gledal veličino JNS pa razne dogodke, kot volitve 5. maja 1935. Za marsikoga, ki je pozabil, kako je bilo pod JNS, bi tudi bilo dobro, da bi bil kje tak aparat. Zdaj pa žal tega še ni in čitatelji tega JNSarskega lista zaman čakajo na to iznajdbo.

Tajno! Nekateri se razburjajo zakaj recimo prireja Sokol tajne izlete. Jaz se nič ne razburjam, ker sem se že navadil na to, da ima ta organizacija neke tajne sestanke, ampak tudi tajno delo. Sicer pa imam jaz tudi neko tajnost za njega; če ga zanima, naj me pa vpraša.

Stojadinovič na zboru JNS. Predsednik JRZ Stojadinovič se je te dni pojavil na zboru JNS v Beogradu. Mislim sem, da se je zmotil ali kaj. Toda ni se. Komaj je prišel na zbor, je vstal celokupni odbor JNS organizacije in povedal navzočim, da je v celoti prestopil v JRZ in tudi vse navzoče poziva, da to storijo. Čeprav meni ugaja, da imamo vedno več pristašev, bomo morali za tak pritisk JNSarjev v JRZ vendarle napraviti pripravljalni tečaj, da bodo šli malo skozi puščavo v objubljenno deželo. Malo se mi pa tudi smili uboga JNS, ki bo tukaj kot stara stelaža brez blaga.

Starokatoliška JNS. Vse JNS časopisje je na razpolago neki nekatoliški verski skupini, ki si

je naredila ime »starokatoliška«. Tako ima sedaj tudi JNS svoje versko prepričanje, samo ne vem, ali se misli JNS ločiti in zopet poročiti? — Zdaj pride na to zanimiv popravek!

Nemcem. Nekateri Nemci popravljajo, da ni bilo v Grazu tako ali tako, ampak da je bilo tako in tako. Zakaj je sploh bilo tako in tako? Ali ne bi bilo lepše, da bi ne bilo ne tako in ne tako! Slovenci na Koroškem vedo, kaj morajo storiti kot državljani do svoje države. Zato jih bom povabil, da pridejo k nam, bom naredil tečaj, da bodo nekatere Nemce naučili, da je treba delati tako in ne tako!

Zakaj so Srbi zoper versko enakopravnost? Da imajo lahko v Beogradu dvakrat veliko noč. Tako so mislili, da bo gospod konkordat to odpravil in zato so se borili zoper njega.

Ali dva ali trije ali štirje? Najprej sta bila samo dva tu in dva tam: Anglija in Francija na eni strani, Italija in Nemčija na drugi strani. Sedaj pravijo, da so na eni strani trije, še Italija poleg Anglije in Francije. Koliko jih je potem na drugi strani? In če pristopi še Nemčija na to stran, kdo bo potem sploh na drugi strani? Kaj bomo potem z zunanjo politiko sploh počeli? To je sedaj največja svetovna uganka, ki je pa mi ne bomo rešili.

Nihče ne napada! Imamo stare papirje bivšega Društva narodov, kjer je zapisano, da je vsaka država, ki napade drugo, kriva vojne in mora biti od vseh kaznovana. Da pa ne bi katera država prišla v zadrego, zato nobena ne napada, ampak se vsaka samo brani. Braniti pa se sme! Tako se Kitajska brani pred Japonci in Japonci se branijo pred Kitajci, tako bo tudi drugod, kadar bo kdo čutil, da je dovolj varno, da se začne — braniti.

Zjutraj
za lepoto -

Zvečer
za zdravje!

Zato zjutraj, zlasti pa zvečer

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Poslednje vesti

Novice iz drugih držav

V Avstriji bo uvedena vožnja po desni strani. Po sporčilu nemškega trgovskega ministra dr. Fischböcka bo uvedena v Avstriji s 1. junijem vožnja po desni strani. Od te odredbe bosta zaenkrat izvzeta Dunaj in Nižja Avstrija. S 3. oktobrom pa bo uvedena po vsej Avstriji desna vožnja.

Prosti plačilni promet med Italijo in Francijo. Med Italijo in Francijo je bila zadnje dni podpisana pogodba o prostem denarnem prometu. Po tej pogodbi bo s 1. majem med omenjenima državama odpravljen kliring in bo zavladovala popolna plačilna svoboda. Ta pogodba je prvi važni korak za zблиžanje med Italijani in Francozi.

Španski nacionalisti so zabili klin med Barcelono in Valencijo. Čete Francovega generala Arande so zabile po zavzetju pristanišča Vinaroz, mesta Benicarlo in Alcanar na dolžino 50 kilometrov do morja klin med Valencijo in Barcelono med velikonočnimi prazniki. Po tej zmagi sta ločeni obe rdeči prestolici in sta brez železniške in cestne zveze. Koj po odločilnem predoru so začeli nacionalisti utrjevati svoje postojanke ob morski obali, da bi bili zasigurani napram vsakemu presenečenju od strani morebitnih rdečih rezerv. Z omenjeno odločilno zmago je zašla v največjo nevarnost rdeča fronta pri Tortosi, katero so nacionalisti začeli takoj naskakovati. Najnovejša poročila pravijo, da so nacionalistične napadalne čete na velikonočni ponedeljek zvečer že vdrle v predmestja Tortose. Civilno prebivalstvo je zopet začelo v obilni meri bežati čez francosko mejo in so francoske oblasti ob praznikih imele polne roke dela s temi begunci. Pred Barcelono pa je prišla angleška vojna ladja, ki je naložila angleške državljane in jih odpeljala na varno. Vsa ta dejstva so kaj slaba znamenja za španske rdečkarje.

Domače novice

Imena v svetovni vojni padlih in umrlih ob grobu neznanega slovenskega vojaka na Brezjah.

Veličastna počastitev vseh Slovencev, ki so padli v svetovni vojni, bo grob neznanega slovenskega vojaka na Brezjah. Dostojna in ponosna grobnica bo spomenik vsem tistim, ki so dali najdražje — svoje življenje na raznih bojiščih. Vsaka slovenska župnija bo imela določen prostor, na katerega bodo prišla imena Slovencev,

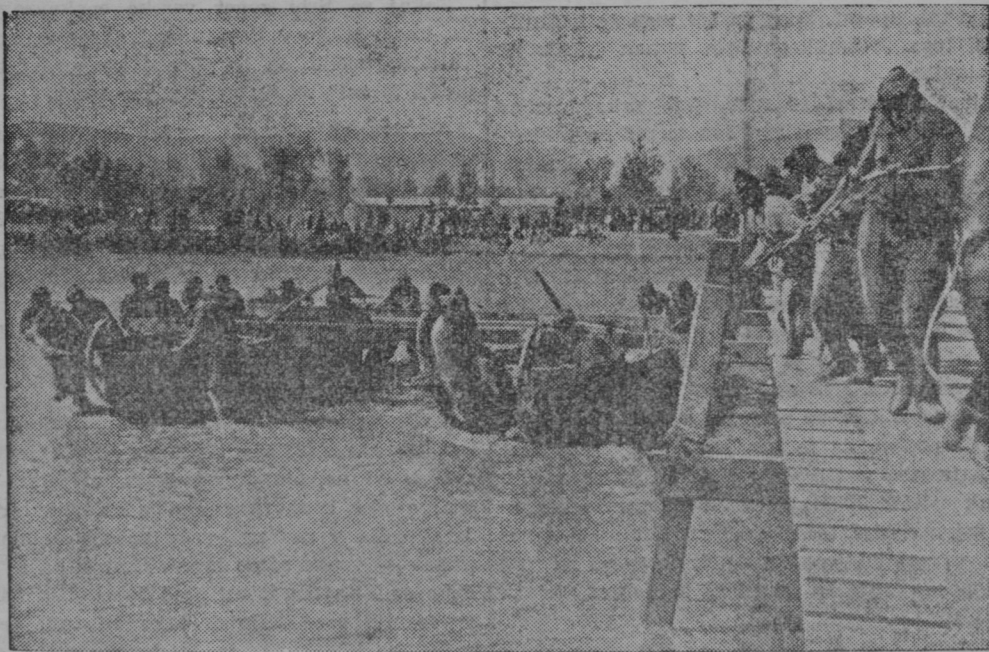
padlih in umrlih v svetovni vojni. Župnije bodo na stebrih razvrščene po abecednem redu, imena padlih pa po prijavah posameznih župnij. Ker pa bo izvedba celotnega načrta zvezana z velikimi stroški, je potrebno, da prispevajo svojci za imena gotov znesek. Odbor Zveze je določil vsoto 300 din za vsako ime, ki se bo vklesalo v steber ob spomeniku. Znesek se lahko plača v več obrokih. Prispevke sprejemajo župni uradi in pa Zveza bojevnikov v Ljubljani, Kolodvorska ulica 25.

Spomenik kot spomin strašne obletnice. Na pokopališču v Trzinu so odkrili na velikonočni ponedeljek spomenik deveterim žrtvam, katere je lani na ta dan zasul pod Storžičem ob priliki smučarskega izleta snežni plaz. Spomenik predstavlja nadangela Mihaela.

Izročitev župnije. S Ptujске gore poročajo: Dne 1. septembra 1937 je prevzvišeni g. škof dr. Tomažič izročil eno izmed znamenitejših Marijinih svetišč na štajerskem, Ptujsko goro, v upravo oo. minoritom. Te dni so pa iz Rima od Svete stolice prispela vsa dovoljenja, da se ta izročitev izvrši. Zato bo na belo nedeljo, 24. aprila, slovesnost izročitve župnije in svetišča Ptujška gora oo. minoritom in p. Konstantin Oceppek bo postavljen za župnika-vikarja. Slovesnost bo izvršil odposlanec Prevzvišenega, prošt lavantinskega kapitlja mil. g. dr. Maks Vraber. Začetek bo ob desetih. Vsa župnija se z veseljem pripravlja na ta velik dogodek.

Daladier, predsednik nove francoske vlade.

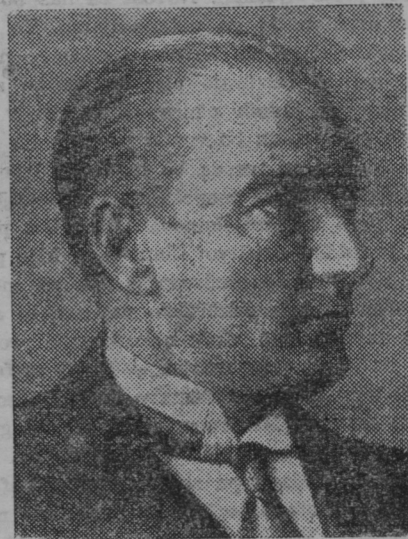
Zmagovite francove čete pri gradnji pontonskega mosta čez špansko reko Cinca.

SPOMINKI ZA BIRMO v veliki izbiri in po ugodnih cenah v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Mariborski odvetnik umrl. V Mariboru je podlegel za velikonočne praznike pljučnici g. dr. Ferdo Lašič, 58 letni odvetnik. Rajni je bil ob prevratu nekaj let odvetnik v Ormožu. Zapušča ženo z dvema otrokoma. Svetila mu večna luč!

Italijansko letalo strmoglavilo na tla pri Pod-sredi. Na velikonočni ponedeljek ob 13.36 sta se pojavili nad trgovom Podsreda pri Rajhenburgu dve italijanski letali. V bližini Pokleka pri Pod-sredi je eno letalo iz neznanega vzroka eksplodiralo in padlo na tla. V ponesrečenem aeroplanu so bile tri osebe. Truplo pilota je bilo čisto zoglenelo. Ubila sta se tudi 34 letni mehanik Luigi Merizzi in romunski letalski častnik 34 letni Evgen Domitrescu. Drugi aeroplan je nekaj časa krožil nad mestom nesreče. Radi nizkih oblakov ni mogel videti, kaj se je zgodilo in je odbrnel naprej.

Avto se preobrnil v obcestni jarek. Na cesti med Sv. Lenartom in Sv. Trojico pri Spodnjem Porčiču se je preobrnil v obcestni jarek tovorni avto mariborskega sodavičarja Kampla. Od petih potnikov sta se poškodovala pri padcu pri Kamplu uslužbena Marija Senekovič in čevljar-ski pomočnik Alojzij Roch, ostali so dobi manjše poškodbe.

Kemal Atatürk, diktator Turčije, leži bolan v svojem gradu v Angori.

Španski begunec je našel na francoskih tleh svojega sinka.

Paul Marchandea, novi francoski minister za finance.

Albert Sarraut, novi francoski notranji minister.

Smrtnonevarne opekline. V Framu so zakurili otroci na njivi ogenj in sedli krog njega. Osemletna delavčeva hčerka Marija Mulec se je preveč približala ognju in se ji je užgala obleka. Deklica je bila na mah v plamenih in je dobila smrtnonevarne opekline.

Grozna družinska žaloigra. Na Gorjah pri Bledu je na veliko soboto zastrupila Angela K. s ciankalijem svojega sedemletnega sinčka Jančka in štiriletno Verico ter nato še samo sebe.

Mlada egipčanska kraljica Farida.

Vzrok groznega dejanja je živčna bolezen obupane matere.

Nogo si je zlomil pri smučanju. Na veliko noč zvečer si je zlomil levo nogo pri smučanju na Korošici nad Lučami v Savinjski dolini Pavel Križmarič, 23 letni gozdar pri grofu Attems in v Slovenski Bistrici. Ponesrečenega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Podlegel padcu s kolesa. Jožef Rojko, 18 letni posestnikov sin iz Rogoznice v občini št. Rupert v Slov. goricah, je padel tako nesrečno s kolesa, da je podlegel poškodbi v ptujski bolnišnici.

Žrtvi velikonočnega neprevidnega streljanja. V mariborsko bolnišnico sta se zatekla kot žrtvi neprevidnega velikonočnega streljanja: 19 letni Rupert Justnik iz Ruš, katerega so zadeli drobci razpočenega možnarja v levo nogo, in Huber Maks, 32 letni trgovski pomočnik iz Studencev pri Mariboru. Slednji ima poškodbe na obrazu, rokah in nogah.

Pod voz. V Dogošah pri Mariboru se je prevrnil voz na 38 letnega posestnika Franca Lešnika, katerega so oddali v bolnišnico s hudimi notranjimi poškodbami.

Drevesničarski odsek SIV društva priredi v dneh 9. in 10. majnika izlet sadjarjev v Italijo, kjer ogledamo sadne nasade, bivši bojišča pri Gorici, na Sveti gori, Doberdobu, na gori sv. Mihaela in drugod ter obiščemo grobove padlih tovarišev. Potujemo z avtobusi iz Ljubljane. Cena za vožnjo iz Ljubljane preko Gorice in Trsta ter nazaj je 150 din, ki jih je vplačati pri prijavi. Oskrbnina ter vstopnina v Postojnsko jamo in

General Hata, vrhovni poveljnik japonskih čet na Kitajskem.

Budjeni, ruski konjeniški general in maršal, je bil odstavljen. Budjenijevo ženo je dal Stalin že ustreliti.

"Kako silno mnogo porabite na mesec mila — in perilo je kar nekam sivkasto!" "Gospa, dajte mi dovoljenje, da smem kupovati dobro milo — terpentinovo milo Zlatorog, pa bodo izdatki manjši in perilo bo lepše. To milo je vsaki umazaniji kos, varuje perilo in ga napravi mehko voljnega in snežno čistega."

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

drugod stane 145 din, ki jih je plačati pri vstopu v avtobus. Vse podrobne podatke pošlje na željo predsednik odseka Ivan Dolinšek, Kamnica, pošta Maribor. Bivši bojevniki imajo priliko, da poceni ogledajo bivša bojišča ob Soči. Potrebni sta le dve sliki in nekaj osebnih podatkov.

Požari. Na veliko soboto ob 9.15 je zajel požar stanovanjsko hišo, nato še hleve posestnika Fajta Antona v Paradižu pri Sv. Barbari v Halozah. Hlevi so pogoreli do tal, od stanovanja pa so ostale samo gole stene. Rešili so živino in malo pohištva. Zgorel je ves živčev in obleka, da nimajo hrane ne obleke za cerkev. Najhujše pri tem pa je to, da poslopja niso bila nič zavarovana in je posestnik vreden vsega usmiljenja. Vzrok požara je neznan, najbrž je bil dimnik slab, ker je pri dimniku začelo najprej goreti. Škoda je velika. — Na veliki petek popoldne je uničil ogenj domačijo posestnika Ivana Gostenč-

Trocki, že davno iz Rusije pregnani oče boljševizma, slikan v mehiški prestolnici v Mehiku, kamor se je zatekel v zadnjem času.

nika, p. d. Mraka na Selovcu pri Guštajnu. Gašenje je bilo onemogočeno radi pomanjkanja vode. Škoda je le delno krita z zavarovalnino. — Na veliko nedeljo jutraj ob petih je izbruhnil ogenj v gospodarskem posloju gostilničarja Vojka Šribarja v Gradcu pri Litiji. Škoda znaša 50.000 din. Zavarovalnina je le delna. Mirno vreme je preprečilo razmah nesreče.

Slovenska krajina

Tropovci. Čeprav jih je mnogo odšlo v Nemčijo, nas še vseeno ni zmanjkalo. Iz naše vasi, ki šteje 60 hišnih števil, je odšlo do zdaj samo v Nemčijo 45—50 delavcev, moških in ženskih. V Franciji jih je okoli 30—35 delavcev. In še vedno letajo na borzo dela v Soboto, kjer se zmeraj čakajo cele trume delavcev, in to takih, ki imajo dosti zemlje doma. Nekatere bolj potrebne vleče zaslužek, drugi pa pravijo: Če boš šel ti, bom tudi jaz šel. Mnogim pa je že žal, ker so šli od doma, ker jim tu ni bilo sile. Če bo šlo to še tako naprej, bodo navsezadnje res samo otroci in starci ostali doma. — Slana nam tudi ni prizanesla in je napravila precej škode, posebno na sadnem drevju.

Tropovci. Po razdelitvi gasilske imovine Tišina-Tropovci smo naročili moderno novo ročno brizgalno, katera bo vsak čas prispela s Češke. Gasilska četa šteje samo 20 rednih članov, pa so doslej še povsod želi samo pohvalo. Tudi v naši vasi se dobijo ljudje, katerim je gasilska četa trn v peti in rovarijo proti njej. Toda gasilci gredo preko tega. Začeli so že zidati iz lastnih sredstev lep gasilski dom, ki bo na najlepšem kraju vasi in bo v ponos vsej vasi. Vsa dela lepo napredujejo. Pošteno ljudstvo že nestrpnost pričakuje dneva blagoslovitve nove brizgalne in doma.

Društvene vesti

Sv. Jurij ob Taboru. Na Jožefovo je tukajšnji fantovski odsek priredil fantovsko akademijo z govorom, deklamacijo, petjem in telovadbo članov, mladcev in naraščajnikov. Za materinski dan pa je naš dekliski krožek priredil dekliski akademijo z govorom, deklamacijo, petjem, lepo tridejansko igro in s telovadbo članic, mladenk in naraščajnic. Na veliki petek in veliko soboto so pevci našega fantovskega odseka v farni cerkvi pri večerni pobožnosti peli dr. Kimovčev »Pasijon«, ki je vernike do solz ganil. Fantom in njihovemu pevovodju častitamo!

Sv. Venčesl. Prosvetno društvo priredi na belo nedeljo v tukajšnji šoli ob treh popoldne veselo igro »Dva para se ženita«. Vsi domači in sosedje ste iskreno vabljeni!

Borovci. Na belo nedeljo bo priredilo Prosvetno društvo v Slomšekovi dvorani pri Sv. Marku Finžgarjevo ljudsko igro »Razvalina življenja«, ki je izredno zanimiva in napeta. Vstopnina zelo nizka. Vabimo vse k obilni udeležbi!

Naši rajni

† Ignacij Zupanič

Na veliki petek je mirno v Gospodu umrl v vinorodnem Vajgnu pri Jarenini Ignacij Zupanič, bivši prvi slovenski župan jareninski, cerkveni ključar, sloviti vinogradnik in posestnik. Zaspal je, ko je molil križev pot. Dosegel je častljivo starost 85 let. Življenje blagega pokojnika je bilo samo delo in zopet delo. Pred 55 leti se je kot zal in živahen mladenič priženil v Vajgen k sloviti Šmirnauovi hiši. Ker je z Bogom začel vsako delo, je imel srečo v družini in pri gospodarstvu. Otroke je vzgojil kot zavedne Slovence in zveste katoliški cerkvi. V Zupaničevi hiši je že od nekdaj stara lepa navada,

da družina skupno z gospodarjem moli rožni venec, skupno zajemajo iz skled in se viničarji in njihovi svojci smatrajo kot člani družine. Zupanič je preuredil gospodarstvo v pravo napredno kmetijo, kakršne daleč na okoli ne najdeš. Zupaničeva vinska kapljica je iskana. V mlajših letih je Zupanič bil na severni meji na čelu narodnih kmetijskih borcev. Zlomil je nemškutarstvo v Jarenini in okolici. Po hudi borbi je postal prvi slovenski župan v Jarenini in je uvedel prvi na naši meji slovensko uradovanje in ni klonil pred tujci. Z rajnima poslancema Robičem in Rožkarjem je priredil nešteto javnih shodov v mariborskem okraju. Ko je Zupanič spregovoril resno in častljivo, ga je vse poslušalo s posebnim spoštovanjem. Zupanič je tudi bil ustanovitelj raznih narodnih in kmetijskih organizacij na meji. Pokojnik se je strogo držal gesla: Zvestoba načelom, ne odnehati niti za pičico! Takega vidimo očeta Zupaniča skozi vse življenje. Cerkvi je bil globoko vdan in je kot cerkveni ključar nad 35 let sporazumno s svojim prijateljem dekanom Čížekom deloval za verski prepoved domače župnije. Gostoljubje pokojnikovo pa je bilo tako veliko, da je bil v njegovi hiši postrežen prijatelj in tujec. Sin Alojzij, bivši oblastni odbornik, sedaj nadaljuje očetovo delo.

Ignaca Zupaniča smo na velikonočni ponedeljek ob ogromni udeležbi spremljali na zadnji poti. Krsto so nosili domači viničarji. Iz Maribora so se udeležili pogreba dr. Leskovar, poslanec dr. Veble, podžupan Žebot, trgovec Jančič, dr. Pihlar ter na stotine prijateljev od blizu in daleč. Ganjive poslovilne besede sta govorila ob grobu kanonik in dekan Čížek in dr. Leskovar. Pevski zbor je na domu, pri cerkvi in na pokopališču zapel ganjive žalostinke. Pogreba se je udeležilo šest duhovnikov.

Blagi pokojnik — v pravem pomenu besede »zlata duša« — počivaj v miru, družini pa naše sožalje!

Grčava pri Ljutomeru. Dne 13. aprila je umrla Marija Skuhala v starosti 82 let. Gospodinjala je na posestvu od leta 1878 do 1928. Bila je zelo dobra gospodinja ter je s svojo delavnostjo, skrbnostjo in varčnostjo bila drugim za zgled in predmet spoštovanja. Vzredila je v narodnem in katoliškem duhu dva sina, ki sta prejela po rajni materi vsak svoje posestvo. Njenega pogreba na veliki petek se je udeležilo prav veliko število ljudi. Rajna mati naj počiva v miru, sinovoma in svojem naše sožalje!

Sveti Jurij ob Taboru. Na veliko sredo, dne 13. aprila, smo položili v grob telesne ostanke 70 letne Amalije Hribovšek, dolgoletne gospodinje in nečakinje rajnega prelata in stolnega prošta g. Karla Hribovška. Na zadnji poti jo je spremljalo sedem duhovnikov in tukajšnja dekliska Marijina družba. Naj ji sveti večna luč!

Dopisi

Polenšak pri Ptuj. Kakor smo že javili, je bil 10. aprila izvršen drzen roparski vlom v našo župno cerkev. Vlomilce so že aretirali, dobili smo nazaj tudi že skoraj vse pokradene stvari, a žalibog, da monštranca, ciborij, kelih in relikvrij je vse grdo razbito in zmečkano, tako da ni več za nobeno rabo in se tudi ne da nič popraviti. Ker je bilo vse iz manjvrednega materiala, zato za te razbitine najbrž ne bomo ničesar dobili. Da si pa vse te cerkev novo nabavi, pa bo treba okoli deset jurjev. Zato že nabiramo darove po župnji s prošnjo, da vsak da, kar največ more. Iz bivše občine Slomi so kar lepo darovali, malo močnejši po 100 din. Želeli je, da tudi iz ostalih bivših občin tako napravijo. Enako se obračamo s toplo prošnjo tudi na naše Polenčane, ki so izven župnije. In še prosimo vse prijatelje in dobrotnike naše lepe cerkve, naj se

spomnijo s kakim darom Marije Polenske. Vsem darovalcem pa naj obilno poplača Polenska Mati božja s svojim ljubim Sinom, katerima se je zgodila tako strašna oskrumba in nečast.

Laporje. Občinske volitve smo končali, izpadle so prav sijajno. Vidi se, da so naši možje in fantje še od fare laporske! Potrži nasprotniki se sedaj tolažijo s tem, da pravijo, da je klerikalcem šlo samo za župana, s cestno zvezo Laporje-Križni vrh pa zdaj ne bo nič. Vsi zavedni možje in fantje pa se trdno zanesemo na besedo načelnika cestnega odbora g. Žebota, ki nam jo je dal na shodu na Križnem vrhu, in smo prepričani, da bo cesta, če ne še v tem letu, pa v prihodnjem, gotovo končana. — Na veliko soboto zvečer smo ob vstajenju Gospodovem videli prvičkrat na iše veliko veselje naše vrle fante v novih krojih, ko so pri procesiji s prižganimi svečami spremljali Najsvetejši, eden pa je nosil kip vstalega Zveličarja. Katoliško-narodna zaveza med našo mladino se že kaže. Kljub težkim gospodarskim razmeram so si naši fantje nabavili nove kroje. Upamo, da bomo v najkrajšem času videli v krojih tudi naša dekleta. Naša mladina je postavljena pred najtežjo nalogo, ustvariti si dom. Tukaj pa je dolžnost starejših, da pridejo mladini na pomoč! Z vsemi silami delajmo na to, da bo tudi naš farni dom še v tem letu pod streho! Ti, mladina, pa naprej po začrtani poti do najvišjega cilja!

Brinjeva gora. Delavci, pozor! Dne 1. maja imamo cerkveni shod pri znameniti romarski cerkvi Matere božje na Brinjevi gori v Zrečah. Ob 10 bo pridiga in sv. maša, nato prijateljski sestanek. Za okrepčilo bo dovolj poskrbljeno. Na svidenje na Brinjevi gori!

Makole. Življenje v naši posojilnici se je zadnji čas zelo poživilo in je postalo naravnost živahno. Vlagatelji postajajo čedalje bolj zadovoljni. Seveda je naval silno velik, tako da noben uradni dan ne morejo vsi na vrsto. Nekoliko potrpljenja je še treba in polagoma bo prišlo zopet v normalni tir. Vloge do 100 din so že proste, do 5000 din 20% ter postopoma dalje. S tem bo prva vrzel zamašena. Tudi nove vloge že precej prihajajo, ki jih posojilnica varno nalaga pri Zadrugi zvezi, katere pa se zopet takoj lahko dvigajo v polni vloženi vsoti. Ljudstvo je dobilo zopet zaupanje v domači zavod. Doslej je marsikdo vlagal v pošto hranilnico, kar pa ni bilo ravno prikladno. Poštna hranilnica vložke že sprejema, a posojil ne daje, kar pa je za kmeta velike važnosti. Naša posojilnica pa bo v kratkem zopet pričela s posojili po primernih obrestih. Mnogi vlagatelji so že obupavali, češ, naše vloge bodo propadle. Toda po šestletni dobi krize so vse vloge v naši posojilnici ostale varne. Naša posojilnica je bila že od nekdaj pravi domači dom in središče vsega zadrugnega, gospodarskega, prosvetnega in političnega življenja vse Dravinjske doline. Ta zaveza pa mora v nas zopet oživet!

Trnovlje pri Celju. Pri nas se je začela graditi cesta Trnovlje—Arclin. Za to cesto smo modelovali že dolga desetletja, pa vedno brez uspeha. Šele sedaj, ko so na odločujočih mestih našli možje, se nam izpolnjujejo naše dolgoletne želje. Na žalost pa moramo povedati, da so še danes med nami ljudje, ki na vse mogoče načine skušajo ovirati zgradbo toli potrebne ceste, in to celo taki, ki bodo sami imeli največjo korist od nje. Zato pa vsa čast in naša iskrena zahvala vsem in vsakemu, ki je in še bo kakorkoli pripomogel k čimprejšanji zgraditvi te ceste. Pozabiti pa tudi ne bomo tistih, ki hočejo delo ovirati.

Ali si že obnovil naročnino?

Kmečka trgovina

»Indeks cen«

Narodna banka izdaja vsak mesec tako zvani »Indeks cen«, iz katerega je razvidno gibanje cen za poljedelske, kmetijske, industrijske, rudarske in druge proizvode. V mesecu marcu beleži ta indeks zanimiv pojav, ki ga dosedaj v našem gospodarstvu še ni bilo opaziti. Običajno namreč cene vseh proizvodov od februarja na marec porastejo, letos pa so padle. Najbolj občutno je za beležen padec cen poljedelskih proizvodov in živine, mnogo manj pa industrijskih proizvodov. Upajmo pa, da bo ta padec le prehodnega značaja in da se bodo cene za kmetijske produkte zboljšale.

Omejitev hmeljskih nasadov

V Pragi je bila konferenca srednjeevropskega hmeljskega urada, ki se je pečala predvsem z vprašanjem mednarodne regulacije površine in pridelka hmelja v Srednji Evropi. Zastopniki Francije, Nemčije, Jugoslavije, Poljske in Čehoslovaške, ki so bili na tej konferenci, so sklenili, da znižajo tri glavne izvozne države: Jugoslavija, Poljska in Čehoslovaška svoj pridelok hmelja za 30% s pomočjo kontingentiranja. Zastopniki teh treh držav bodo predložili svojim vladam tozadnje posebne predloge. Pred letošnjo letino bo še tozadnje posebna konferenca. Nemčija bo znižala svojo hmeljsko površino za 8000 ha, Francija pa svoje sedanje površine hmeljnikov z 8100 ha ne bo zvišala.

Zvišanje cen železa

Našega kmeta bo prav občutno zadela zvišanje cena železa. Zaradi novega prodajnega kartela železarn so bili prisiljeni veletrgovci z železom zvišati cene železu za 15—20 par pri kilogramu s 1. aprilom 1938. Cene železa so sedaj čvrste. Ni pa izključeno ponovno zvišanje cen, ker bo stopila 1. junija v veljavo nova železniška tarifa. — Je že tako narobe na svetu: tovarne si ustvarijo kartel ter kar čez noč dvignejo cene svojih proizvodov. Ko bi še kmet zamogel napraviti tak-le kartel ter poljubno zviševati cene pridelkom! To bi bil krik po vsem svetu!

Živina

Živinska trgovina se je ustalila in cene so se nekoliko popravile. Zlasti prvovrstni pitani voli so se na zadnjih sejnih dobro prodajali, samo da je bilo le bore malo takih živinčet prignanih. — Cene so bile na zadnjih sejnih sledeče:

V Ljubljani: voli 5.25—5.75, 4.50—5, 3.75—4.25 din, krave debele 4—5.25, klobasariče 2.25—3.50, teleta 7—8 din.

V Mariboru: povprečna cena volov je bila 5.50 do 6 din, cena krav od 2 do 4.50 din.

V Ptuj: voli 4.50—5.60, krave 2—4.50, bik 3.75—4.50, junci 4—4.50, telice 4.50—5.50, teleta 6—6.25 din.

V Kranju: voli 6.50, 5.50 in 5 din, telice 6.25, 5.25 in 4.75, krave 5.50, 4.50 in 4 din, teleta 8 in 7 din.

V Ljutomeru: telice 4.25 in 3.50, krave 3 in 2 din, teleta 5 din.

V Novem mestu: voli 5.50, 4—5 din, krave klobasariče 3—4 din, dobre plemenske krave 4 do 4.50 din.

Na Vidmu: voli 5—5.75, krave 2—2.50 din, junci 5 din, telice 4.50—5.50 din.

V Konjicah: voli 5.50, 5 in 4 din, telice 5, 4 in 3.50 din, krave 4, 3 in 2 din, teleta 5.50 in 5 din.

V Sevnici: voli 5—6.50 din, krave 2—5 din, junci 4—6 din, telice 5—6 din.

Murska Sobota: bik 4.50—5.50, 4 in 3.50 din, telice 5—5.50, 4.50 in 4 din, krave 3—4 din, 3 in 2.50 din, teleta 5—6 in 4—5 din.

Živinska krma

Padle so cene senu in slami, ker se je precej krme pojavilo na trgu — ponujajo jo oni, ki so zadržavali zaloge v nadi, da se bo krma podražila, na drugi strani pa se že bliža paša in kdor res nujno ne potrebuje krme, je ne kupuje. — Seno je po 35—40 din za 100 kg, slama pa po 20—25 din.

Svinje

Cena mladih pujskov, ki je poprej precej naglo silila kvišku, se je ustalila na 110—130 din za glavo v starosti 7—9 tednov. Na mariborskem trgu so se prodajali mladi prašiči 5—6 tednov 70

do 90 din, 7—9 tednov 90—130 din, 3—4 mesece 135—190 din, 5—7 mesecev 240—380 din, 8—10 mesecev 410—480 din, eno leto stari 710—810 din, 1 kg žive teže 5.50—7.75 din, mrtve teže 8.50 do 11.25 din. — Na ptujskem sejmu so bili prašci 6—12 tednov 80—120 din komad; pršutarji 7 do 7.50, debele svinje 8—8.50 din, plemenske 6—7.25 din za 1 kg žive teže. — V Kranju je cena svinj: špeharji 10.50, pršutarji 8—9.50 din. — V Soboti so špeharji po 9—10 din, pršutarji 9 din. — V Kočevju špeharji po 9, pršutarji po 7.50 din.

Sirove kože, volna

Goveje sirove kože se prodajajo po 8—14 din, telečje po 12—15 din, svinjske pa po 6—11 din za 1 kg. — Neoprana ovčja volna je po 24 do 26 din, oprana po 32—36 din za 1 kg.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Prepoved prehoda čez travnik. I. H. v D. Kupili ste posestvo s travnikom, preko katerega hodijo ljudje brez nujne potrebe (imajo na razpolago občinsko cesto, ki pa je v zelo slabem stanju), delajo Vam pa škodo. Začeli so celo voziti. Vprašate, ali bi mogli prehod čez Vaš travnik prepovedati. — Prehod smete prepovedati vsakomur, ki nima služnostne pravice, katero se more tudi priposestevovati, in to s 30 letnim izvrševanjem brez prošnje, brez sile in javno! V kolikor omenjate prepoved poti skozi gozd vzlic 50 letni uporabi, Vas opozarjamo, da veljajo za gozdove specialni predpisi (od leta 1853 naprej se novih potnih služnosti skozi gozdne parcele ne more priposestevovati). Izvrševati se pa sme služnost le v priposestevovanem obsegu; ne sme se je razširjati, zlasti ne voziti (ako se še ni 30 let). — Pota ne smete kratkoma zapreti, ker bi se s tem utegnili izpostaviti tožbam radi motenja posesti. Ako prizadeti na Vaš opomin ne bodo hoteli z lepega opustiti prehoda, jih boste morali tožiti s tako zvano negatorijsko tožbo.

Izdelovanje čistilnega sredstva. F. Blažič. Vaš sin je izumil tekoče čistilno sredstvo, boljše nego Sidel. Na posamezna vprašanja Vam odgovarjamo: Predvsem je treba dobiti od pristojnega okrajnega glavarstva pooblastitev za izvrševanje obrta. V to svrhu mora sin najprej prijaviti obrt izdelovanja čistilnega sredstva pri obrtnem združenju, predložiti rojstni in domovinski list ter npravnstveno spričevalo in plačati tako zvano inkorporacijo. Obrtno združenje bo prošnjo poslalo obrtni zbornici v Ljubljano, katera bo izstavila potrdilo po § 95 obrtnega zakona. Ko bo imel sin to potrdilo, naj napravi prošnjo na okrajno glavarstvo, da mu izda pooblastitev za izvrševanje navedenega obrta. — Patentiranje navedenega izuma ni predpisano, ako ga pa želite doseči, se obrnite s prošnjo za natančnejše podatke glede s tem zvezanih stroškov na Upravo za zaščito industrijske svojine v Beogradu (kolek za 10 din). — Kam boste izdelano blago dali v komisijo, je odvisno od Vaše svobodne volje. Stopiti morate sami v stik s trgovci, odnosno veletrgovci ter konsumenti.

Pogoji za skrajšan rok ali oprostitev. F. L. K. pri Sv. J. 28 let star posestniški sin je bil decembra 1937 potrjen na polni rok vojaške službe; njegov mlajši brat je že odslužil polni rok in je od doma odpravljen; tretji brat je za delo nespособen; četrti in peti sta stara osem, odnosno 14 let, sestra je prav tako že od doma odpravljen. Doma na posestvu je še oče, ki pa je že star, vsled česar bi prvoočmenjeni brat rad dosel olajšavo skrajšanega roka, ako že ne bi mogel biti vojaške službe oproščen kot hranilec. — Ako je oče star nad 60 let ter plačuje manj neposrednih davkov kot 120 din letno, lahko za prvo sinu, da se ga oprosti vojaške službe kot hranilca. Prošnjo je vložiti na poveljstvo vojaškega okrožja ter ji priložiti družinsko polo in potrdilo davčne uprave o višini neposrednih davkov, ki jih plačuje oče. Nesposobnost za delo tretjega brata ni treba dokazati z zdravniškim spričevalom, marveč jo zaenkrat le zatrjujete, ker bo brat preiskan od vojaškega zdravnika. Pač pa treba priložiti tudi potrdilo občine, da je prvo- navedeni sin res hranilec. — Ako plačuje oče več kot 120 din letno neposrednih davkov, pritiče

Mariborski trg

Na mariborski trg 14. aprila so pripeljali 11 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 13—14 din, istotako tudi slanina. Kmetje krme ta dan niso pripeljali, pač pa 32 vreč krompirja po 1—1.50 din in 35 vreč čebule 3—4 din; česen 6—9 din, kislj zelje 3, repa 2, karfiola 1 kg 8 do 10 din, hren 8—10 din, 1 kg glavnate solate 10—14 din, 1 kg edivije 12 din, 1 kg radiča 10, grah v stročju 12 din, jabolka 6—10, suhe slive 12—14, celi orehi 8, luščeni 28—32 din. Na trg so pripeljali tri vreče pšenice 1.75—2 din, dva rži 2, tri ječmena 1.50, štiri koruze 1.25—1.50, dva ovsa 1 din, tri prosa 1.50, dva ajde 1—1.25, eno ajdovega pšena 5, pet fižola 1.50—2.50 din, mleko 3—4 din (prazniki!), smetana 12.50—15, sirovo maslo 32—34 din, čajno 36—40, kuhano maslo 30—36 din, jajca 0.40—0.75 din. Pripeljali so 170 kokoši 20—28 din, 408 piščancev 45—65, 13 puranov 35—60, štiri race 18—20, 16 kozličkov 45—85, 12 domačih zajcev 5—20.

prvoočmenemu sinu le skrajšan rok. Prošnjo je treba napraviti na poveljstvo pristojnega vojnega okrožja ter ji priložiti iste priloge kot zgoraj omenjeno; odpade le potrdilo, da je prosilec hranilec. — Opozarjamo Vas, da mora biti brat odpravljen od doma že najmanj pet let.

Pogoji za sprejem k financarjem. J. Lamut. Vedeli bi radi, pod kakimi pogoji bi bil Vaš sin sprejet k financarjem. — Razen splošnih pogojev, kateri se zahtevajo za sprejem v državno službo in o katerih smo že čestokrat pisali, se še zahteva, da prosilec ni starejši od 26 let, da je samski ali vdovec brez otrok in da je dovršil štiri razrede srednje šole. Le v primeru potrebe se sprejemajo prosilci z vsaj dvema razredoma srednje šole. Prošnjo bi bilo nasloviti na finančno ravnateljstvo v Ljubljani, katero pa že dalj časa prošnje zavrača, ker ni mest, katera bi smelo zasesti. Poskusite srečo ter naslovite prošnjo neposredno na ministra za finance; dobro bi bilo, da bi jo izročili kakemu poslancu.

Sprejem v službo policijskega stražnika. J. R. v Lj. Radi bi vedeli, pod kakimi pogoji bi lahko dobili službo policijskega stražnika. — Zahtevajo se vsi pogoji, ki so predpisani za sprejem v državno službo in o katerih smo že večkrat pisali. Preglejte starejše številke! Prošnjo samo je kolekovati z 10 din, priloge pa vsako po 20 din. Ako želite službo v Sloveniji, naslovite prošnjo na bansko upravo v Ljubljani. Ni preveč verjetno, da bi službo v doglednem času dobili, ker je prošnikov zelo veliko, mest se pa le malo izprazni. Več sreče bi utegnili imeti pri banski upravi v Zagrebu ali pri upravi mesta v Beogradu.

Nov plot in gospodarsko poslopje tik sosedovega vinograda. Č. J. v K. Ni splošnega predpisa, da bi morala nova stavba biti oddaljena gotovo razdaljo od meje. Preden pričnete z gradbo, si morate izposlovati stavbeno dovoljenje od občine. Razpisana bo komisija, kjer morejo mejaši podati svoje ugovore, kateri se seve vpoštevajo le, ako so utemeljeni. — Nov plot smete postaviti tik meje, ako s tem ne kršite kakih eventualnih služnostnih pravic mejaša; slednje ne bo verjetno, ako so doslej na meji stale rante.

Vožnja po travniku namesto po cesti. Isti. Dva posestnika imata pravico vožnje preko Vašega travnika, po katerem teče zasebna cesta, ki pa je ob deževju blatna; eden je začel sedaj voziti kar po travniku poleg ceste in ko ste hoteli to preprečiti s tem, da ste skopali jarek, je začel voziti še bolj daleč v travnik. — Ako se nečete pravdati (tožiti bi morali navedenega posestnika na priznanje, da mu ne pritiče pravica vožnje po travniku, marveč le po že obstoječem potu), povabite motilca k sodišču, da mu sodnik da primeren pouk.

Plačilo dolga po smrti upnika. A. žmavc. Leta 1927 ste si izposodili 1000 din. Upnik je leta 1937 umrl brez testamenta ter zapustil tri sestre. Vprašate, kako naj teh 1000 din razdelite. — Vi ste sedaj dolžnik ležeče zapuščine, ko pa bo izdano posojilo, boste dolžnik dotičnika, oziroma dotičnikov, katerim bo zapuščina prisojena. Prisojilo bo določilo tudi o eventualnih delih. — Po našem mnenju je za vprašanje boljše ali slabše gnotnega stanja merodajno le gnotno stanje prvotnega upnika. Seve, ako se sodišče Vašega okraja postavi na stališče, da je vpoštevno imovinsko stanje sedanjega upnika (dediča), se napram bogatejšemu lahko poslužite zaščite.

Občina se ne briga za popravilo svoje ceste. J. V. M. Imate gozd ob občinski cesti 3. reda, ki je ponekod v tako slabem stanju, da je njena uporaba nemogoča, občina se pa za popravilo ne briga, češ, da nima denarja. Na vprašanje, kam naj se obrnete za pomoč, Vam svetujemo, da prosite za posredovanje okrajno glavarstvo, ki bo dalo občini potrebna navodila in eventuelno odredilo ljudsko delo.

Znižanje dolga na 50%. F. Reigel. Pravite, da niste zmožni plačati niti 50% svojega dolga ter vprašate, da-li bi mogli doseči nadaljnje znižanje nad 50% in ali bi mogli to doseči iz sledečih tehtnih vzrokov: bolezn, operacije, siromaštva, radi številnih nedoletnih šolobveznih otrok in ker dolg presega vrednost posestva. — Po spremembi uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov morete v teku leta dni od dneva, ko se je izvršila izmenjava dolžniških listin z novimi obligacijami, zaprositi, in sicer pri pristojnem okrajnem sodišču, naj se Vam dolg zniža nad 50%, pri čemur morate dokazati, da niste zmožni plačati niti 50% svojega dolga. Velja pa ta olajšava le za dolgove napram privatnim upnikom, ne pa napram denarnim zavodom. Našteti vzroki so vsi upoštevni.

Odmera in višina zgradarine. S. Majcen. V hiši na vasi imate najemnika, ki Vam plačuje za sobo letno 150 din, davčna uprava pa zahteva od Vas 140 din zgradarine, češ, da znaša davčna osnova 300 din letno. — Na posamezna vprašanja Vam odgovarjamo: Kot kosmato davčno osnovo se jemlje pri zgradbah, ki so oddane v najem, faktično najemnino in le pri onih zgradbah, ki niso oddane v najem, vrednost letne najemnine, ki se plačuje za najbližje podobne prostore. Ako ste Vi socialno čuteč najemodajalec in očitno zahtevate nižjo najemnino nego drugi najemodajalci v bližini, Vam davčna uprava nikakor ne sme predpisati zgradarino od višje osnove nego 150 din. (Ako Vam predpiše več, se morate v 30 dneh po sprejemu plačilnega naloga, odnosno odmerilnega sklepa pritožiti na finančno ravnateljstvo v Ljubljani. — Od kosmate najemnine 150 din se odbije 30% iz naslova stroškov za vzdrževanje, upravo in amortizacijo zgradbe. Tako se dobi čista davčna osnova. Osnovni zgradarinski davek znaša 12% čiste davčne osnove, prišteti mu je pa še hanovinsko in eventuelno občinsko doklado ter dopolnilni davek.

Vojna akademija. J. G. v K. Na posamezna vprašanja Vam odgovarjamo: Za Vas prihaja v poštev nižja šola vojne akademije, in sicer splošna ali intendantska. Za sprejem se zahteva: jugoslovansko državljanstvo, popolno zdravje, ki ga ugotovi posebna komisija; najmanj dobro vladanje; starost nad 18 in ne nad 22 let; dovršenih osem razredov državne gimnazije ali realke z višjim tečajnim izpitom; odobrenje roditeljev ali varuha, potrjeno od oblasti; prevzem obveze, povrniti državi stroške, ako bi po sprejemu ne vstopili v šolo; pismena izjava, da pristanete na vse pogoje uredbe o vojni akademiji; končna obveza, da boste služili najmanj šest let v vojski. Šola je brezplačna. Prošnjo je nasloviti na upravnika vojne akademije. Razpisi se navadno objavljajo aprila vsakega leta, pouk pa začne dne 1. oktobra ter traja tri leta. Za sprejem v intendantsko šolo vojaške akademije zadošča tudi absolvirana državna trgovska akademija.

Izbira advokata. M. Lakornik. Na vprašanje, kateri advokat bi bil za Vas, Vam žal ne moremo odgovoriti. Ako ga morete plačati, si ga lahko svobodno izberete; imenik advokatov Vam je na razpolago pri vsakem sodišču; advokata si lahko najamete tudi od drugod, ker ni treba, da bi bival na kraju razpravljajočega sodišča. — Ako bi radi »brezplačnega« advokata, Vas opozarjamo, da Vam pritiče le, ako Vam je podeljena pravica revnih (to dobite le, ako ne zmorete pravnih stroškov brez škode za neobhodno potrebno vzdrževanje same sebe in svoje rodbine) in je zastopanje po advokatu predpisano! A advokat se le začasno pravda brezplačno, kajti pravico ima, da si od eventuelno v pravdi Vam prisojenega zneska odbije svoje stroške in nagrado, odnosno da od zneskov, ki jih nasprotnik plača, najprej krije svoje, potem šele Vas. Tudi lahko advokat pozneje od Vas izterja svojo nagrado, ako se Vaše premoženjsko stanje zboljša, odnosno dobite možnost plačati zastopanje.

Hruškove sadike (ista) prodajajo razne drevnice; v Kamnici pri Mariboru bratje Dolinšek. Električni štedilnik (ista) je sicer praktičen, a dvomimo, da bi bilo kuhanje na njem cenejše. Kuhalna plošča stane 400 din, za en sam srednjevelik lonec 180 din, za majhen lonec 80 din, napeljava par kovačev. Uporaba običajnega toka in števca bi bila predraga, zato bi morali napepljati poseben tok za kuhanje in montirati poseben števec. Za ceno povprašajte pri elektrarni. Brezobrestno posojilo za napravo cementarnega stranišča (ista) bi morda dobili od banske uprave v Ljubljani; za drugega takega posojilodajalca ne vemo. — Ne poznamo nikogar, ki bi kupoval, odnosno zamenjaval gramofonske plošče. — Srebrne krone bi Vam preli in križ napravil zlatar Tratnik Karel v Mariboru, Orožnova ulica. Srebrne krone kupuje urar Ignac Jan v Mariboru, Grajski trg.

Grajski gospod pa je bil močno vesel, da je ugnal kmetiško paro v kozji rog. Ves radosten je povabil vse sosednje graščake in jim postregel z na boljšim, kar sta zmogla kuhinja in klet. Sredi veselega obeda, ko je priklopela židana volja do vrhunca, pa je vstopil sluga in povedal, da zunaj čaka brzi sel z važno novico. »Naj vstopi!« se je nejevoljno obregnil grof. Vstopil je postaven, črnolas mož, se globoko priklonil in izročil grofu listino.

Grof je poklical grajskega pisarja, ki je poslanico nemudoma razgrnil in čital: »S tem glasom se naznanja, da ima Turek v kratkem priti z mogočno vojsko in dobro opremljen. Gospoda naj se pripravi in naj tudi dalje glas pošlje, da vsakdo izve, kaj mu je storiti.« Gospoda je pobledela in v trenutku jih je minil tek. Sel pa se je poklonil in se poslovil.

(Dalje prihodnjik)

Našim malčkom

Matjažek

15

Junaškega Slovenca povest v slikah

Drugi pa so morali nositi na svojih plečih težko kamenje, s katerim so utrjevali grajsko obzidje. Tu in tam so se namreč poznali sledovi kmečkega napada; tu je bil zrahljan ogel, tam je zevala luknja. Neusmiljeno je pel valptov bič, hudo je suval birič s helebardo.

Matjažek pa je sameval v svoji temnici. Nihče ni povprašal po njem, nihče ga ni obiskal. Samo ječar je prišel dvakrat na dan, mu prinesel močnika in skorjo kruha. Nobene prijazne besede mu ni privoščil. Oholo je rožljaj s ključi in mu grozil z vislicami. Nobena prošnja ni zalegla, nobena solza ga ni ganila. »Le joči,« se je režal, »saj se bo tvoja mati tudi, ko boš takole bingljaj — levo — desno... Jok bo zdrav!«

Skrivalnica

Kje je pes?

Pokrovitelj odvetnikov

Mnogi avtomobilisti so se v zadnjih letih navedli smatrati, kakor povsod v inozemstvu, za svojega pokrovitelja sv. Krištofa. A številni odvetniki menda malo vedo o svojem stanovskem svetniku, ki ga enako častijo v Evropi in Zedinjenih državah. To je francoski pušcavnik sv. Ives. Od nekdaj je bral vse uboge žrtve krivice. Zato je kmalu postal tudi pokrovitelj pravnih zastopnikov. Že Rubens, ki je naslikal svetnika za univerzo v Louvainu, ga je upodobil v odvetniškem plašču. Tudi svetnikove podobice, ki visijo zdaj po francoskih kmečkih hišah, ga kažejo v odvetniškem črnem klobuku in plašču, vrh katerega je ogrnjena pušcavnikova dolga bela obleka. Lani je dospela v Francijo skupina pooblaščenih zastopnikov ameriškega odvetniškega stajnu, ki se je udeležila proslave sv. Ivesa. Američani so prinesli v srednjeveškem slogu izdelano steklo s svetnikovo podobo, darilo zveze odvetnikov v Zedinjenih državah. Okrasili so z njo okno v svetnikovi stolnici v Treguleru, bretonskem mestu ob Rokavskem prelivu in njegovem rojstnem kraju.

Mravlje, ki pojejo

Znanstveni listi poročajo o raziskovanju učenjaka H. Autruma, ki se bavi s proučevanjem mravelj iz družin mirnika in formika. Mravlje teh družin imajo posebne utripajoče ude, ki z njimi proizvajajo glasove, katerih pa seveda človeško uho ne more slišati. Autrum je pustil, da so mravlje tekale po takti podlagi, ki je bila občutljiva za glasove. Glasove je sprejel z mikrofonom in jih ojačil z zvočnikom. Potem je mogel določiti, da so utripajoči udi na drugem obročku zadka in začno utripati in »peti«, kadar se jih dotakne kak druga mravlja s tipalkami. Mravlja »poje«, če je razburjena ali v pijanosti.

Habakuk

Reimmichlova povest podomačena — Z dovoljenjem založbe

X.

Drnica je svojemu rejencu hudo zamerila, da se ni menil za njene dobrohotne nasvete in da je delal čisto po svoje. Kljub temu mu je, ko je študiral, večkrat poslala kako reč in ga vedno vabila, naj prebije počitnice v domači hiši. Habakuk pa nikoli ni ostal več kakor kak dan, potem pa se je kako izgovoril in je šel. Saj mu ni ušlo, da je Cenca slej kakor prej upala, da ji bodo nameni uspeli, Marička pa se ga je tako zaljubljeno oklepala, da mu je bilo kar nerodno; in vendar ji z ničimer ni dajal pravice, da bi si mogla kaj obetati.

Cenca je namreč po neumnem vtepla v vseh teh letih dekletu v glavo, da jo bo Habakuk vzel. Marička se je sčasoma res zagledala v fanta in, ko je prihajal tako čedno opravljen in je bil vedno tako moder in pameten, se je vsa zatelebala vanj.

Ko je prišel Habakuk za začasnega učitelja k Sv. Juriju, sta ga Cenca in Marička večkrat obiskali in sta bili okoli njega, kar sta najbolj mogli. Cenca je tiste mali zmeraj pripovedovala, da sta ona in Luka sklenila, da bosta potovske posle opustila in domačijo prodala. Z izkupičkom in s tem, kar sta si na stran naložila, bosta onadva lahko mirno živela, poleg tega pa Marički še prav čedno doto štela.

Habakuk je bil vselej zelo prijazen in je smeje se dejal, da želi Marički najboljšega moža; sicer pa se je napravljal tako, kakor da ne razume, kam pes taco moli — čeprav jo je ta krepko in razločno dovolj molel.

Zdaj pa je v Drnikov dom urezalo kakor z jasnega, ko je prišlo Habakukovo pismo, v katerem je sporočil, da se misli v kratkem z Milko Trebnik oženiti. Cenca je bila vsa iz sebe, tako jo je razburilo, Marička se je jokala, Luka pa je brundal in mrmral zase, češ da je ni neumnije reči na svetu kakor žnitev.

Drugo jutro navsezgodaj se je Cenca napravila na pot in jo je ob štirih popoldne primahala k Svetemu Juriju. Habakuk se je je prestrašil in je zajecjal:

»Vi, mati? Kam... kaj pa je vas prineslo? Ali je kaj narobe doma?«

»Da, narobe je marsikaj,« se je Cenca odrezala. »Govoriti moram s teboj.«

Le s težavo jo je pregovoril, da je najprej malo prigriznila, in že medtem ko je jedla, je začela:

»Torej ženiš se? In tujko jemlješ? Kako ti je kaj takega prišlo na misel?«

»Človek, ki ima stalno službo in je že čez trideset, mora vendar na žnitev misliti,« je odgovoril Habakuk nekoliko v zadregi. »To, mati, vendar vidite, da moram koga imeti, ki mi gospodinji in mi za dom skrbi.«

»Saj sem Maričko dala učiti, da zna kuhati, šivati in vse, kar je gospodinji treba znati.«

»Ali ne gospodinje, ženo hočem.«

»Ali ti Marička ni dobra dovolj za ženo? Zna vse, dote ima precej in lepo dekle je, to pravijo vsi.«

»Nič ne tajim. Toda Maričko sem imel vedno kakor sestro; sestre pa vendar ne morem vzeti za ženo.«

»Zakaj pa si tako delal, da je na to upala? Zdaj se noč in dan dere.«

»Za sveto božjo voljo! Saj nikdar nisem ne kaj rekel ne kaj pokazal, da bi si mogla delati kake upe. Vi, mati, vi ste res eno ali drugo krat kaj takega omenili, ali saj ste morali vsi videti, da mi ni za to. Kakor sestra mi bo Marička zmeraj ljuba, drugače pa ne. Midva bi bila gotovo nesrečna, če bi se vzela.«

»S tole tujo žensko pa misliš biti srečen?«

»Mati, prosim vas, nikar tako zaničljivo ne govorite o moji nevesti! Res upam, da bom zelo srečen z njo, če je božja volja taka.«

15

»Ali se nič ne spominjaš, da sem te pred leti že svarila, da se Trebnikove gospodične varuj?«

»Da — da — ali saj niste imeli zakaj. In takrat sva si že bila v besedi.«

»Ali tako? Tako, tako?« je zaypila Cenca. »Moj Bog, sama sem kriva nesreče! Prej bi ti bila morala vse povedati. — Zdaj je prepozno. — Ne! Še zmeraj je časa dovolj, da te obvarujem najhujšega.«

»Kaj vam je, mati? Kaj pravite?« se je učitelj vznemiril.

Žena je nekoliko pomolčala, potem je iztiščala iz sebe:

»Ne kaže mi drugače... Moram ti povedati... Trebnikove gospodične ne moreš vzeti. — To bi bilo strašno.«

»Zakaj neki? Kako neki?«

»Tvoj oče in njen oče sta si bila najhujša sovražnika.«

»Kdo je bil moj oče? Povejte vendar! Povejte mi to vendar!« je razburjeno silil učitelj.

»Tvoj oče se je pisal Karel Ornik in je bil gozdar na Dobrihah. — On in gozdar Trebnik sta se potegovala za službo višjega gozdarja v Orešju. Tvoje-mu očetu so to mesto že obljubili, da ga gotovo dobi. Vse pa so skazili hudi marnji, ki so tedaj tvojega očeta obdolžili, da si je z divjimi lovci na roko in se da od teh plačevati. Prišel je v preiskavo in ni izgubil le dobrega mesta v Orešju, ampak je bil sploh ob službo. Orešje je dobil Trebnik in tega je tvoj oče sumil, da je tiste marnje raztrosil, čeprav ta tega ni storil; storil je to eden izmed lovskih čuvajev tvojega očeta. Ali tvoj oče je bil tako jezen in divji, da je Trebnika pričakal in zahrbtno ustrelil...«

»Ooooh!« je zastokal Habakuk — potem je kar zatulil: »In očeta so — na smrt obsodili... in potem... na doživljenjsko ječo pomilostili... Ali ni tako?«

»Kaj? Ti že vse to veš?« se je Cenca prestrašila. »Kdo ti je pravil, kaj?«

»Milka — Trebnikova gospodična mi je povedala.«

»Kdo je Trebnici to pravil?«

»Čula je pač, kaj je bilo z njenim očetom. Da je morilec moj oče, o tem se ji še sanja ne.«

»Tedaj ji moraš to povedati.«

»Jaz? Nikoli! Za nič na svetu ne!... Pa povejte mi, ali je bil moj oče hudoben?«

»Ne, hudoben ne... Bil je lep mož — ti si mu na las podoben, vsaj v obraz. Toda lahkomišeln je bil in malo prevzetan pa nagle jeze. Tvoja mati je dosti prestala z njim, čeprav sta bila le eno leto vkup; strašno rada ga je imela.«

»Kdo je bila moja mati? Zakaj me je zavrgla? — Povejte! Vse mi povejte!«

Potovka je nekaj časa molčala. Potem je jela počasi pripovedovati, kdo in kaj so bili Habakukovi starši in kako je bilo njihovo življenje.

Karel Ornik je bil edinec imenitne družine, ki je imela graščinico na Brezju, pa je prišla precej na kant in ji je ostalo le toliko, da se je za silo preživljala. Svojega edinca so starši razvadili, niso ga naučili dela in resnosti. Dali so ga v šole, ali fant je študiral zdaj to zdaj drugo in ni prišel nikamor.

Nazadnje je bil vesel, da je dobil službo gozdarja. Ali tudi tu je ostal stari lahkomišeln. Ko je bil mlad gozdar na Dobrihah, si ga mnogo laže našel v vaških gostilnah kot pa v pisarni ali v gozdu. Sicer ni pil čez mero, ali rad je kvartal in ni bilo redko, da je tudi precej izgubil.

Največ je presedel v Senčnikovi gostilni, kjer si je nagovoril Ančko, mlajšo Senčnikovo hčer. Senčnik, ki je bil premožen in spoštovan poštenjak, o kaki ženitvi Ančkini z Ornikom ni hotel nič čuti in mu je prepovedal, da bi še kaj prihajal. Ornik je bil ves divji zaradi tega, vrgel je Senčniku v obraz, kar mu je na jezik prišlo, Ančke pa ni pustil, ampak je storil vse, da bi mu jo stari moral dati.

(Dalje sledi)

Vprašanja — odgovori

Vstop v orožniško službo. A. Čuček. Za vstop v orožniško službo se zahteva od prosilca, da izpolni sledeče pogoje: 1. da je jugoslovanski državljan; 2. da je odslužil rok v stalnem kadru v glavnih vrstah orožja, vojske ali mornarice; 3. da je telesno in duševno zdrav in najmanj 164 cm visok; 4. da je samski ali vdovec brez otrok ali sodnijsko ločen od žene brez otrok; 5. da je neoporečnega vedenja in neomadeževane minulosti; 6. da ni starejši od 30 let; 7. da je zmožen čitanja in pisanja; 8. da se pismeno obveže ostati pri orožništvu najmanj tri leta in služiti tam, kamor se odredi; 9. da mu državna služba, če je bil v tej, ni prešla pred vstopom v orožništvo po točkah 1., 2., 7., 9. in 10. člena 104. zak. o uradnikih. Prošnjo lahko oddaste najbližji orožniški postaji, kadarkoli, ker se namreč za sprejem ne razpisujejo konkurzi, marveč se orožništvo dopolnjuje iz dobrovoljcev.

Šumadija. Isti. Na vprašanje, kdaj se bo razpisal kak konkurz za sprejem kandidatov v »šumadijo«, Vam ne moremo dati pojasnil, ker nam taka institucija ni znana. Pišite natančneje, za katero stroko gozdarstva ste usposobljeni, odnosno se zanimate. — Odgovore na ostala vprašanja boste našli v kratkem, vsled česar Vam svetujemo, da pazljivo čitate naše odgovore tudi drugim naročnikom.

Dolžnost plačati zaostali davek. J. Orešič. Lani ste kupili štiri orle zemlje, pri čemur se je prodajalec zavezal na lastne stroške zemljo »izčistiti«. Davke bi morali Vi plačati od 1. januarja 1937 naprej. Prodajalec ni ničesar omenil o tem, da dolguje davke še za nazaj in sedaj davčna uprava Vas tirja na plačilo zaostalih davkov, zadevajajočih kupljeno zemljo. Vprašate, ali je res davčna uprava upravičena, tirjati Vas za triletne zaostanke davčine. — Davčna uprava ima že po zakonu prednostno zastavno pravico na nepremičninah za svoje terjatve davšin za tri leta nazaj; radi tega Vam svetujemo, da zaostale davke plačate, pri čemur imate seve pravico, iztirjati povračilo zadevnega zneska od prodajalca.

Prepoved goniti krave k vodi po pešpoti po 30 letih. Isti. Že čez 30 let ste primorani hoditi drugam po vodo, in sicer preko sosednega zemljišča k studencu ter po tej poti gonite tudi krave. Sedaj Vam je lastnica sosednega zemljišča prepovedala goniti krave k studencu in vprašate, da-li je k temu upravičena. — Ako ste res že 30 let brez prošnje, brez sile in javno gonili krave preko sosednega zemljišča k studencu, Vam lastnica sosednega zemljišča tega ne sme zabraniti, odnosno ako Vam to brani, jo morate tožiti s tako zvano konfesorno tožbo na priznanje, da Vam pritličje navedena pravica. Ako pa omenjeni pogoji niso podani, se boste morali prepovedi ukloniti ali poskusiti doseči kako poravnavo.

Višina »prejemščine« (dedne in prenosne takse). M. L. v F. v. Ako boste hišo od matere podedovali, boste morali plačati: 1. dedno takso po čisti vrednosti vse dedščine, ki Vam bo pripadla, in sicer, ako znaša nad 10.000 do 25.000 din poldrug odstotek, nad 25.000 do 50.000 din dva odstotka, nad 50.000 do 100.000 din dva in pol odstotka, nad 100.000 do 200.000 din tri odstotke, nad 200.000 do 400.000 din tri in pol odstotka, itd.; ako čista vrednost ne presega 10.000 din, ni treba plačati nikake dedne takse. Vnuhi (otroci Vaše sestre) morajo plačati enako dedno takso. — Ako pridobite hišo od matere potom daritvene pogodbe, morate plačati enako takso kot je dedna, z edino razliko, da je za darila v vrednosti nad 2000 do 10.000 din plačati en odstotek. — Istočasno z dedno in darilno takso se mora plačati za prenos nepremičnin tudi še 3. »taksa za prenos nepremičnin«, in sicer pol odstotka, ako znaša kosmata vrednost pripadle ali darovane nepremičnine do 50.000 din, ter en odstotek, ako znaša kosmata vrednost nad 50.000 din. Vnuhi plačajo enako takso. — Ako bi pa hišo pridobili potom kupoprodajne pogodbe, bi morali plačati štiri odstotno prenosno takso od prometne vrednosti hiše; taksa se odmerja od kupnine le, ako bi bila kupnina višja nego prometna vrednost; ako pa je nižja, se vzlic temu odmeri taksa od prometne vrednosti. Plačati pa je treba tudi banovinsko takso, ki znaša pri kupoprodajnih pogodbah glede nepremičnin dva odstotka. Banovina pobira takso tudi v zapuščin-skem postopanju, in sicer v iznosu 20% od državnih taks. — Od državne dedne takse so oproščene zapuščine in volila v prvi stopnji krvnega

sorodstva, ki izvirajo od oseb, umrlih po 1. aprilu 1937, če ne presega celotna čista vrednost (po odbitku pasiv) 50.000 din, ne glede na število dedičev. Ta oprostitev velja samo za kmetovalce, za katere se smatrajo tisti, ki se bavijo zgolj s kmetijstvom in nimajo drugega stalnega poklica ali vira dohodkov.

Priselitev iz Mažarske v Jugoslavijo, pridobitev državljanstva, nakup posestva. S. J. K. Vaša sestra, Slovenka, rojena v Prekmurju, se je pred devetimi leti poročila na Mažarsko z mažarskim državljanom. Tam imata malo posestvo, ki bi ga rada prodala, se preselila v Jugoslavijo in tukaj kupila drugo. — Na posamezna vprašanja Vam odgovarjamo: Sestra je s poroko zgubila jugoslovansko državljanstvo, ako ni takrat izrecno izjavila, da si ga hoče obdržati. Za podelitev jugoslovanskega državljanstva bosta mogla sestra in njen mož prositi šele potem, ko bosta že najmanj deset let nepretrgoma bivala v Jugoslaviji. Sedaj moreta prositi le za dovoljenje, bivati tukaj, katero dovoljenje jima je potrebno. — Nepremičnine (posestva) smejo izozemci kupiti le z dovoljenjem vojnega in notranjega ministra, ako se nahaja posestvo v coni 50 km od državne meje, je razen tega še potrebna odobritev od strani tako zvane zemljiškoprometne komisije. — Pod kakimi pogoji bi mogla s sezonskimi delavci v Nemčijo, Vam bo vedel povedati g. Kerec, šef borze dela v Soboti.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Pošten offer se sprejme. Naslov v upravi. 707

Offer, trije ljudje, se sprejme. Vprašajte: občina Pesnica, od osmih do dvanajstih. 679

Dva fanta, 13 in 14 let, dam za pastirja. Levanič Franc, Grajski marof 35, Maribor. 717

Majer se sprejme pod ugodnimi pogoji. Vpraša se pri Josipu Šerec, kavarna »Jadrana«, Maribor. 715

POSESTVA:

Malo posestvo na lepem sončnem kraju za 28.000 din na prodaj. Potrebno 18.000 din, ostalo na mesečne obroke. Zgornje Radvanje, Firmova 18 pri Mariboru. 709

Posestvo 12 oralov, četrte ure od Pesnice, se z inventarjem takoj proda. Gačnik 57, Pesnica, Maribor. 730

V Ljutomeru se proda na Miklošičevem trgu (cerkveni) pritlična, izolirana hiša z lepim vrtom. Primerna prilika za upokojenca ali obrtnika. Vprašati pri učitelju Zacherlu. 718

Prodajno posestvo: zidana hiša, 19 jehov zemlje, gozd, sadonosnik, njive, travniki, 25 minut od cerkve št. 11j pod Turjakom. Vprašati pri Alojzu Vrankar, Straže, Mislinje. 719

Oglas. Dne 22. aprila 1938 ob 9. uri se vrši pri okrajnem sodišču pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah v sobi št. 10 dražba zemljišča vložna številka 300 d. o. Zamarkova. Cenilna vrednost znaša din 93.696.—, najmanjši ponudek znaša din 47.348.—. Vsa pojasnila se dobijo pri podpisnem konkurznemu upravitelju. Advokat dr. Marijan Štupica, upravitelj konkurzne mase Bračič. 708

RAZNO:

Krojači, šivilje! Moško in damsko krojno knjigo dobite pri: Knafele Alojzij, Ljubljana, Križevniška ulica 2. Najnovejši sistem — zahtevajte prospekt! 714

Vinsko trsje, korenjake, sadno drevje, sadne divjake, ameriške kluče in trsne cepiče vam nudimo v rodovitnih sortah in dobri kakovosti. Damo tudi na obroke, pri večjih naročilih popust, zato naročite le pri zanesljivih in priznanih trsnici in drevosnici Čeh, Sv. Bolfank v Slovenskih goricah. 379

Kmetovalci — obrtniki!

Samo enkrat poskusite brusiti kose in orodje z brusnim kamnom »KREMERUNDUM« in nikdar ne boste več brez njega! Ne ponujamo — hočemo samo ustreči! Zahtevajte povsod »KREMERUNDUM«!

MESTNA HRANILNICA V MARIBORU

daje najvišje dovoljene obresti za hranilne vloge

do 5%

Za vse vloge jamči Mestna občina mariborska z vso davčno močjo mariborskih davkoplačevalcev in z vsem svojim premoženjem. Hipotekarna, menična in posojila na vrednostne papirje. — Uradne ure vsak delavnik dopoldne. — Orožnova 2.

Srečke - valute - vrednostne papirje

(obligacije za vojno škodo, 3% obligacije za razdolžitve kmetov, itd.)

kupujemo in prodajamo najugodnejše v

Bančni poslovalnici

BEZJAK

Maribor, Gosposka ulica 25 — telef. 20-97

Pooblaščen glavna kolektura

Državne razredne loterije 713

Geometrijska pisarna

Ing. Ranca Bogomira izvršuje vse vrste merjenja: delitve zemljišč, parcelacije, določitve posestnih mej, tehnična snimanja za graditev cest in vodnih naprav, itd. hitro, točno in poceni!

Maribor, Večrniška ul. 30

TOVARNIŠKI OSTANKI

dolgi komadi, brez napak, pripravljeni za obleke, predpasnike in perilo, so zopet v zalogi. Da omogočimo ugoden nakup tudi oddaljenim kupcem, razpošiljamo iste po pošti v sledečih zavitkih: Zavitek št. 1: 16 m močnega kretona za otroške obleke, lepega in močnega druka za predpasnike, trpežnega cefirja za perilo in pralnega delena za ženske obleke. — Zavitek št. 2: 4 m posebno močnega pravobarvnega pralnega blaga za žensko obleko in 9—10 m močnega kretona, trpežnega cefirja za perilo in pralnega delena za ženske obleke. — Zavitek št. 3: 4 m finega volnena blaga za žensko obleko v najnovejšem vzorcu in lepi modni barvi ter 2 m pralne svilne za bluzo in en par svilenih ali dva para navadnih ženskih nogavic. — Zavitek št. 4: ena moška srajca, ene moške spodnje hlače, ena lepa kravata, dva para trpežnih moških nogavic, dva para ženskih svilenih nogavic, dva para ženskih navadnih nogavic, šest zelo trpežnih žepnik robcev in en naglavni robec. — Zavitek št. 5: 3.10 m športnega šofa za moško obleko ali ženski kostim in eno lepo kravato ali en par svilenih nogavic. — Vsak navedeni zavitek lahko dobite za izredno nizko ceno 130 din, po poštnem povzetju, poštne prosto. Pri naročilu več zavitkov naenkrat Vam nudimo še 5% popusta. — VIKTOR MAVRIČ, manufaktura, Maribor, Kralja Petra trg 4. 477

ZDRAVJE

» pomočjo zdravilnih svojstev zelišč dosežemo, če uporabljamo »HERSAN ČAJ«, mešanico posebnih zdravilnih zelišč po predpisu doktorja R. W. Pearsona, šefa zdravnika v Bengaliji (Angleška Indija).

Po dolgoletnih izkustvih je ugotovljena vrednost »HERSAN ČAJA« z zanesljivim uspehom pri tehle boleznih: pri poapnenju žil, pri boleznih krvnega obtoka, pri ženskih boleznih, pri bolečinah med čiščo (mesečnim perilom), pri migreni, revmatizmu, pri ledvičnih in jetrnih boleznih, pri motnjah v želodcu, pri zastrupljenju, zaprtju, pri protinu, črevesnih boleznih, zlati žili, pri splošnem in prehitrem debelenju in proti zgagi. — »HERSAN ČAJ« se dobiva v lekarnah samo v originalnih zavitkih.

Reg. S. br. 14001/1935

RAZNO:

Pozor! Izberite si iz velike zaloge predtiskanih prtov, katere Vam nudi z najmodernejšimi vzorci za ročna dela Nifergal, Maribor, Koroška 1. 704

Kolesa raznih svetovnih znamk: Dürkopp, Viktorija, Oppel ter razna druga kolesa v kromani in niklani izdelavi od 570 din naprej pri Cvetko A., Polskava-Pragersko. Ceniki franko. 710

Mostin za napravljane izvrstne domače pijače. Steklenica po 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 548

Kolo znamke »Gloria«, št. 625.351, je bilo ukradeno pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Kdor kolo najde, dobi 200 din nagrade pri občinskem uradu. 711

V stanovanje se vzameta zakonca, ki sta za vsako poljsko delo. — Oglasiti se v gostilni »Škrjančkov gaj«, Sv. Lenart, Slovenske gorice. 693

Dobro ohranjena okna in nekaj izložbenih oken, jeklene roloje, tramove in strešno opeko ugodno prodam. Sternecki, Celje. 668

Mošna esenca, izvrstni izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 595

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 461

Cepljeno trsje, prvovrstne korenjake dobite še v Trsnici Ivan Gradišnik, Šmarjeta, p. Celje. 667

Vrtnice, nizke, holandske, novejših vrst in barv, deset komadov 60 din. Visoke dveletne komad 15, plezalke vseh barv 6, poljanke 6, clematis 30, vrtna hortenzije 5, mahonije 3, mesečne jagode 50 sadik 20 din ter vsakovrstne cvetlične in zelenjadne sadike in semena razpošilja vrtnarstvo Ivan Jemec, Maribor, Prešernova ulica. 528

Cepljene trte na običajnih podlagah iz vrst trsnega izbora nudi I. Trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. Pišite po cenik! 179

MOSTIN mošna esenca za izdelovanje zdrave in jako dobre domače pijače. Steklenica za 150 litrov 20 din. Razpošiljamo tudi po pošti. Drogerija Kanc, Maribor. 493

Za sv. birmo — spominki!

Botrice in botri, napravite veselje svojim varovancem za sv. birmo in jim kupite lep molitvenik in rožni venec!

Cena molitvenikov

Angelček: rdeča obreza 5 din*, zlata 8 din, vatrano 11 din, usnje 20 din, beli koščeni 10 din*, 13 din, rjavi koščeni 10 in 13 din, beli biserni 23 din

Sveta pomlad: rdeča obreza 6 din, zlata 10 din*, vatrano 12 din, usnje 27 din, beli koščeni 12, 16* in 20 din, rjavi koščeni 12, 16* in 20 din, beli biserni 27 din

Življenje mojega življenja: rdeča obreza 8 din*, zlata 13 din*, vatrano 20 din, usnje 30 din, beli koščeni 16, 20 in 27 din, rjavi koščeni 16*, 20* in 27 din, beli biserni 32 din

Roža Marija: rdeča obreza 10 din, zlata 14 din, vatrano 20 din, usnje 30 din, beli koščeni 16, 20 in 27 din, rjavi koščeni 16, 20 in 27 din

Pri Jezusu: rdeča obreza 9 in 10 din, zlata 14 din, bela 26 din, usnje 44 din

Ključek nebeški: rdeča obreza 9 din*, zlata 12 din*

Za Jezusom: vatrano 18 din

Rajski glasovi: rdeča obreza 10 din, zlata 14 din, vatrano 20 din

Večno življenje: rdeča obreza 20 din, zlata 26 in 36 din, usnje 56 din

Moj tovariš: rdeča obreza 16 din, zlata 20 din

Prijatelj: rdeča obreza 16 din, zlata 20 din

Prijatelj otroški: broš. 2 din, rdeča obreza 5.50 in 7 din

Cerkvena ljudska pesmarica: broš. 3 din
Venec sv. pesmi: broš. 6 din, rdeča obreza 8 in 15 din

Z * zaznamovani molitveniki imajo napis: »Spomin na sv. birmo.«

Cena rožnih vencev

Atlas beli: 2.50, 3.—, 3.50, 4.—, 4.50, 5.— in 5.50 din

Atlas roza: 2.50, 3.— in 4.— din

Rokailes beli: 2.50, 3.— in 4.— din

Rokailes modri: 3.— in 4.— din

Rokailes oranžni: 3.— in 4.— din

Opal beli: 3.—, 3.50, 4.—, 5.— in 6.— din

Opal modri: 4.— din

Biserni imitirani: 4.—, 5.—, 6.50, 8.—, 12.— in 14.— din

Marmor: 5.— in 6.— din

Leseni črni: 4.—, 5.—, 5.50, 6.— in 7.— din

Leseni rjavi: 5.—, 6.— in 7.— din

Črni fini (Kokos): 13.—, 14.—, 16.—, 26.— in 28.— din

Biserni beli: 15.—, 20.—, 23.—, 26.—, 30.—, 32.—, 36.— in 40.— din

Rožni venci v alpaca škatlicah: 20.—, 23.—, 30.— in 38.— din

Samo alpaca škatlice: 7.—, 9.— in 11.— dinarjev

Kupujte v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!

Vsakovrstno zlato in srebro kupujem po najvišji ceni. K. Ackermann, Ptuj. 328

Ostanki! Opozorjam na natančni popis paketov v listu št. 14, ako še niste naročili, pišite takoj, da se o ugodnosti nakupa prepričate. Razpošiljalnica »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg, Dvorakova št. 1. 653

Kotle za kuhanje žganja in perila, bakrene br-zoparilnike »Alfa«, obenem tudi s pripravo za kuhanje žganja, brizgalnice za vinograde si nabavite po ugodnih cenah pri Jakobu Kos, kotlarstvo, Maribor, Glavni trg 4. 600

Za velikonočne praznike dobite najboljšo moko, rozine, orehe, rožiče itd. Svile, volne, klobuke, čepice, kravate, arajce, kamgarne, ševijote, hlačevine, svilene rute, svile za predpasnike najceneje edino pri Lah Ivanu, Sv. Lenart pri Veliki Nedelji, — podružnica Osluševci. 645

Kupim zdravo ajdo. Vzorec poslati na Korum Franc, trgovec, Sv. Peter, Savinjska dolina. 642

10
117
109
82
100
210
140
39
49
Sternecki
CELJE 24

CENIK ZASTONJ

Klobuke

najnovjše fasone,
moške à din 42-., 45-
i.t.d. otroške od din
24- naprej.

Obleke

moške in otroške, pe-
rilo, kravate, nogavice
i.t.d. kupite najugod-
419 neje pri

JAKOB LAH
Maribor, Glavni trg 2

Ure za birmo

dobite najceneje pri **BURES FRANJO**, urar in
optik, Maribor, Vetrinjska ulica 26. 700

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov,

3% obveznice, bone, delnice itd.

Valute (tujl. denar) vseh držav — kupimo
tako in plačamo najbolje 56

Bančno Kom. zavod
Maribor, Aleksandrova cesta 40

Prodaja srečk drž. razredne loterije

Spoštovana gospodinja! Spoštovani gospodari!

SREČKO PIHLAR, trgovina z manufak-
turnim blagom, Maribor, Gosposka ulica 5
Vas vabi, da si pred nakupom kakršnekoli obleke
brezobvezno ogledate našo zalogo. Mi Vam bomo
postregli z lepim, trpežnim in cenanim blagom.

Za birmance - ke

največja izbira gotovih oblek za
fante. — Za deklice lepo svileni
blago že od 10 din naprej. — Ve-
lika zaloga **SVILENIH RUT** in
volnenega blaga — po najnižjih
cenah. — — — Se priporoča

J. Preac, Maribor

Glavni trg 13

Ugoden nakup

manufakture za birmanke (ce) pri Trpinu
v Mariboru, Vetrinjska ulica 15. 563

Kupujte pri naših inserentih!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj
varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici **Dravska banovina** s celim svojim
premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R
Z A V A R U J E

S E B E , S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.